

नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी रोल्पाले आयोजना गरेको जनसभामा प्रहरीले हस्तक्षेप गरेपछि जनताले प्रतिरोध गरेका छन्। सङ्गठन सुदृढीकरण तथा विस्तार अभियानअन्तर्गत माडीचौरमा शनिबार आयोजित जनसभामा प्रहरीले हस्तक्षेप गर्न कोसिस गरेपछि स्थानीय जनताले प्रतिरोध गरेका हुन्। सांस्कृतिक कार्यक्रमसहित जनसभा सुरु भएको केही समयमै प्रहरीले हस्तक्षेप गरेर नेकपाका नगरपालिका इन्चार्जलगायतलाई गिरफ्तार गरेको थियो। प्रहरीले सांस्कृतिक कार्यक्रम र जनसभा बिथोलेपछि नेकपाका समर्थक जनता र कार्यकर्ताले प्रतिरोध गरेका थिए। प्रहरीले जनतालाई जनाएको छ। जनताको प्रतिरोधपछि नेकपाका रोल्पा नगरपालिका इन्चार्ज टीकाराम नेपाली र टेकराज पुनलाई प्रहरीले छोडेको थियो। स्थानीय जनता र कार्यकर्ताले गिरफ्तार

‘दमनको नीति असफल भएपछि वार्ताको नाटक’

रातो खबर संवाददाता/काठमाडौं

नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीको पूर्वी कमान्डअन्तर्गत मेची ब्युरोका जिल्लाको अगुवा कार्यकर्ता प्रशिक्षण कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ। ताप्लेजुङ जिल्लाको हेल्लोकमा सम्पन्न प्रशिक्षणमा जिल्लास्तरीय अगुवा कार्यकर्ता उपस्थित भएका थिए। पार्टीका पोलिटब्युरो सदस्य पूर्वी कमान्ड इन्चार्ज अनिल विरहीको प्रमुख आतिथ्यमा सम्पन्न कार्यक्रममा मेची ब्युरो इन्चार्जसमेत रहेका पार्टीका केन्द्रीय सदस्य सुमनको पनि उपस्थिति थियो। जिल्ला इन्चार्ज सक्कलले कार्यक्रम सञ्चालन गरेका थिए। कार्यकर्तालाई प्रशिक्षण दिँदै इन्चार्ज विरहीले केपी-प्रचण्ड गठबन्धन दलाल सरकारले लिएको दमनको नीति असफल भएपछि वार्ताको नाटक गरेको बताए। उनले संसदीय व्यवस्था अन्त्य नगरी आमनागरिकको अधिकार सुनिश्चित नहुने भन्दै यसका लागि एकीकृत जनक्रान्ति हुँदै वैज्ञानिक समाजवादी व्यवस्थाले मात्र सम्पूर्ण समस्या समाधान हुने बताए। यो गाउँ माओवादी जनयुद्धको आधार क्षेत्र हो। पछिल्लो समयमा ... बाँकी पृष्ठ ७ मा

संसदीय व्यवस्थाका दुवै खम्बामा चिरा

रातो खबर संवाददाता/काठमाडौं

अहिले नेपालका दुला संसदीय पार्टी-सरकारी नेकपाको बैठक र नेपाली काङ्ग्रेसको महासमितिको बैठक चलिराखेको छ। तर यी दुवै

पार्टीमा अत्यधिक विवाद चलेको छ। सरकारी नेकपाको बैठकमा नेता वामदेव गौतमले फरक मतसहितको प्रतिवेदन नै पेश गरेका छन् भने नेपाली काङ्ग्रेसमा मङ्सिर २८ गतेबाट सुरु भएको महासमिति विधानका कारण तीव्र विवाद

भैराखेको छ। यी दुई पार्टीले आफूलाई नेपालका खाँडी संसद्वादी भन्दै आएका छन्। जनयुद्धको नेतृत्व गरेका प्रचण्ड र बाबुरामलाई संसदीय दलदलमा फसाउन सफल यी दुवै पार्टीभित्र देखिएको विवाद र अन्तर्विरोधले उनीहरूको

पार्टी असफल हुनुभन्दा पनि पुनर्स्थापित संसदीय व्यवस्थामा आएको पछिल्लो समस्याका रूपमा हेर्न सकिन्छ।

गत मङ्सिर २८ गतेदेखि बैठक सुरु भएको नेपालको पुरानो संसदीय ... बाँकी पृष्ठ ७ मा

हेल्लोकमा समाज घर निर्माण हुँदै

अम्बिका चन्द्र/काठमाडौं

ताप्लेजुङ : पूर्वको थबाङ भनेर परिचित ताप्लेजुङ जिल्लाको उत्तरपूर्वमा रहेको ऐतिहासिक हिमाली गाउँ 'हेल्लोक' मा 'हेल्लोक समाज घर' निर्माण हुने भएको छ। उक्त समाज घरको शिलान्यास गर्दै नेकपाका पूर्वी कमान्ड इन्चार्ज अनिल विरहीले दलाल संसदीय व्यवस्थाले देशलाई भयानक बर्बादीतिर धकेलेको, नागरिकलाई चरम आर्थिक शोषण र दमन गरेको बताएका छन्।

उक्त कार्यक्रममा पार्टी केन्द्रीय कार्यालयले समाज घर निर्माणका लागि प्रदान गरेको एक लाख रुपैयाँ भवन निर्माण समितिका अध्यक्ष चन्द्र माङ्गुलाई नेता विरहीले हस्तान्तरण गरेका थिए। त्यसैगरी रातो खबर प्रकाशन गृहद्वारा हेल्लोकका जनतालाई प्रदान गरिएको मार्क्सवादी साहित्यका ११ थान पुस्तक नेकपा ताप्लेजुङ इन्चार्ज सक्कलले हेल्लोकका पार्टी सचिव दुर्गासिंह लिम्बूलाई हस्तान्तरण गरेका थिए।

उक्त समाज भवन निर्माणका लागि शेरबहादुर माङ्गुले आठ आना जग्गा निःशुल्क प्रदान गरेका थिए। उक्त

कार्यक्रममा राष्ट्रिय लिम्बुवान संस्कृति तथा वातावरण संरक्षण मञ्च र हेल्लोक युवा ... बाँकी पृष्ठ ७ मा

केपी-प्रचण्डको समाजवाद दलाल पुँजीवाद हो : पुन

रातो खबर संवाददाता/डडेल्धुरा

नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी डडेल्धुराको आयोजनामा आलिताल गाउँपालिकाको गोदाम बजारमा विशाल जनसभा सम्पन्न भएको छ।

सभालाई पार्टीका पोलिटब्युरो सदस्य ओमप्रकाश पुन, अखिल नेपाल क्रान्तिकारी ट्रेड युनियन महासङ्घका केन्द्रीय उपाध्यक्ष लोकबहादुर पल्लीमगर, अखिल नेपाल महिला सङ्घ क्रान्तिकारीकी केन्द्रीय सदस्य ... बाँकी पृष्ठ ७ मा

वैज्ञानिक समाजवाद स्थापना गर्न वस्तुगत आधार तयार : सुदर्शन

रातो खबर संवाददाता/काठमाडौं

नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी स्थायी समिति सदस्य हेमन्तप्रकाश ओली 'सुदर्शन' ले वर्तमान संसदीय व्यवस्थाको विकल्पमा नयाँ वैज्ञानिक समाजवादी

व्यवस्था स्थापना अनिवार्य भएको बताएका छन्। उनले भने, 'वैज्ञानिक समाजवादी व्यवस्था स्थापना गर्ने माध्यम भनेको एकीकृत जनक्रान्ति हो।'

अखिल नेपाल महिला ... बाँकी पृष्ठ ७ मा

प्रचण्ड र किरणबीचको सङ्घर्ष

धेरैले सतहबाट कम बुझेको वा उल्टो बुझेको सम्बन्ध प्रचण्ड र किरणको हो। मान्छेहरू धेरैले किरणलाई प्रचण्डको गुरु भनेर बुझ्छन् भने प्रचण्डलाई किरणले नै नेतृत्वमा विकास गरेको भन्ने ठान्छन् र यो हो भन्ने नै पछि तर प्रचण्डले यो कुरा कतै पनि लिखित रूपमा उल्लेख गरेका छैनन् र उनको मनमा त्यो छैन पनि। भित्री पार्टी जीवनमा झन् त्यो हुँदै होइन। बरु दुवैको बीचमा एकताको खोलभित्र सङ्घर्षको मनोदशा जीवित रहिरह्यो। उनीहरूका बीचमा भावना पनि छन् तर वैचारिक सङ्घर्षको पाटो पछिल्लो समयसम्म पनि कायम रह्यो।

जनयुद्धको तयारी गर्ने र क्रान्ति सम्भव छ भनेर पार्टी-पङ्क्तिहरूलाई विश्वस्त पार्नेमा प्रचण्ड-किरणको सम्बन्ध महत्वपूर्ण छ तर यो निर्णायक कम थियो। प्रचण्डले बादल र बाबुराम पाएपछि किरणलाई सम्मान दिएजस्तो गर्थे तर मुख्य भर किरणमा भन्दा अरूमा बढी परेको देखिन्थ्यो। महत्वपूर्ण जिम्माहरू हेर्दा पनि त्यो भन्न सकिन्छ। वास्तवमा भन्ने हो भने प्रचण्डले किरणलाई प्रतिद्वन्द्वीका रूपमा निकै कम लिएको देखिन्थ्यो भने किरणमा पनि वैचारिक रूपले भित्र आलोचना गरे पनि प्रचण्डसँग सङ्घर्षभन्दा मिलेर काम गर्ने मनस्थिति थियो। ठीक यस्तै बुझाइ पार्टी-पङ्क्तिमा पनि थियो। किरण एक 'दार्शनिक' क्षमता भएका नेता त हुन् तर क्रान्तिको नेतृत्व हाँकन सक्ने क्षमता

उनीमा छैन भन्ने नै परेको थियो र पारिएको थियो भने हुन्छ। यो कुरा किरणलाई थाहा थियो र उनी यसमा कुण्ठित हुन्थे।

प्रचण्ड-किरणको सम्बन्धबारे पहिलो फरक बुझाइ मोहनविक्रमबाट विद्रोह गरी किरण महासचिव बनेर ३ वर्षमै महासचिव प्रचण्डलाई छोडेपछिको सन्दर्भमा थियो। पार्टीका केही पङ्क्ति र बाह्य पक्षलाई किरणले प्रचण्डलाई उत्तराधिकारीका रूपमा नेतृत्व हस्तान्तरण

देश/परिवेश

विप्लव

गरेका हुन्, किरण र प्रचण्डमा कुनै अन्तर छैन भन्ने परेको थियो तर प्रचण्ड र पार्टीको ठूलो पङ्क्तिमा किरणको नेतृत्व असफल भएपछि वा किरणले नेतृत्व दिन नसकेपछि प्रचण्ड सङ्घर्षसहित जितेर अगाडि आएका हुन् भन्ने थियो। वास्तविकतामा पहिलोभन्दा दोस्रो नै मुख्य देखिन्छ तर किरण आफैँ नेतृत्वबाट पछि

क्रमशः पृष्ठ ५ मा

सम्पादकीय

प्रतिगमनको 'पटाक्षेप' !

नेपालमा दुई तिहाइसहितको 'वाम' सरकार गठन भएको १० महिना पुगेर ११ महिना लागेको छ । बितेका १० महिना जनताका लागि इतिहासमा नै अप्रिय, असहज, कठिन, महँगी, भ्रष्टाचारपूर्ण र राष्ट्रघातयुक्त साबित भएका छन् । मानवअधिकार र जनसुरक्षाका हिसाबले यो सरकार भन्ने बदर्नाम हुन पुगेको छ । यो सरकारमा रहेका प्रधानमन्त्रीदेखि मन्त्रीहरू सबैको दिनचर्या सपनाहरूको पोको बाँड्ने काममा बितिरहेको छ । त्यसैले कम्युनिस्ट सरकारको आभास दिनु त कता हो कता, सामान्य पुँजीवादी राज्यसत्ताले दिने गरेका अधिकारहरूबाट पनि यो सरकारले जनतालाई पूर्ण रूपले विमुख बनाएको छ । यो सरकारको तीन सय तीन दिन पुगिसकेको छ । अर्थात् यसरी हेर्दा सरकार गठन भएदेखिको पहिलो एक वर्षको ८३ प्रतिशत समय यो सरकारले भाषण, भ्रष्टाचार, महँगी, राष्ट्रघात, जनघात र जनताको असुरक्षामा बिताएको छ ।

संसदीय परम्परामा सरकारको एक सय दिनलाई मधुमास भन्ने गरिन्छ । यो समयलाई सरकारको कार्यशैलीलाई परख र हेरको अवाधि मानिन्छ । एक सय दिन पुगेपछि संसदीय प्रवृत्ति रहेका प्रतिपक्षीहरूले सरकारका गलत कामकारवाहीहरूको विरोध गर्ने प्रचलन नै रहेको छ । तर नेपालको प्रतिपक्षीले सरकारको सामान्य विरोधसम्म पनि गरेको छैन । तर जनता संसदीय प्रतिपक्षीको भूमिका निर्वाह गर्दै दिनादिनै सडकमा उत्रिरहेका छन् । मूल रूपमा महिलामाथि हुने गरेका बलात्कार, हत्या, हिंसाका विरुद्ध विरोधहरू भैरहेका छन् । तर सरकारले सुनेको नसुन्यै गरिरहेको छ । सरकारले जनताका पक्षमा काम गर्नु त परै जाओस्, बरु जनतामा थप उत्पीडन थोपार्नु र मौन रहेर प्रतिपक्षीले भैँ तँ चुप मै चुप हुनुको मुख्य कारण उनीहरू सबै एउटै ड्याडका मूला हुन् अर्थात् दलाल संसदीय व्यवस्थाका मतिदार हुन् । यी त भए संसदीय व्यवस्थाभित्रका कुरा ।

तत्कालीन नेकपा (एमाले) र नेकपा (माओवादी केन्द्र) मिलेर सरकारी नेकपाको विधिवत् एकता भएको पनि दुई सय १४ दिन पुगिसक्यो । भर्खर उनीहरूको सचिवालय बैठक बसिराखेको छ । एकता पूरा नहुँदै सरकारी नेकपाभित्र भयङ्कर विवाद सुरु भएको छ । अहिलेसम्म तल्लो तहसम्म एकता हुन सकिरहेको छैन । पार्टीभित्र सरकार सञ्चालन र एकताका विषयलाई लिएर विवाद चरमचुलीमा रहेको छ । केपीको सरकार ढाल्न उनकै पार्टीका मुख्य नेताहरू लागिरहेका छन् । यो केपीले नबुझ्ने कुरा भएन । उनी जसरी पनि सरकार टिकाइराख्न आफू प्रधानमन्त्री र पार्टी अध्यक्ष भैराख्न चाहन्छन् । तर पार्टीभित्र उनको आफ्नै भरपर्दो र विश्वासिलो मान्छे कोही रहेनन् । उनका हिजोका विश्वासिला पात्रहरू कि दक्षिणको कठपुतली बन्न पुगेका छन् कि त पश्चिमाको डलरको लोभमा फसेका छन् । यस्तो अवस्थामा केपी उनको जीवनकै अत्यधिक मानसिक तनावमा छुट्टाउइरहेका छन् । आफ्नो प्रधानमन्त्री र अध्यक्षको पद टिकाइराख्नका लागि उनले आफूसँग रहेको महेन्द्रिय राष्ट्रवादको मुकुण्डो, गणतन्त्र र सङ्घीयताको आवरण पनि खोल्न तयार भएको बुझिन्छ ।

उनले भारतको संस्थापन पक्षसँग न विगतमा सरकारहरूले राखेको जस्तो परम्परागत सम्बन्धलाई निरन्तरता दिन सकेका छन्, न त राष्ट्रवादी हैसियत कायम राख्न सकेका छन् । उनको पार्टीका नाममा जोडिएको कम्युनिस्टको त कुरै छैडाँ । उनी अहिले सर्वाधिक डोलायमान हुन पुगेका छन्- पहिलो दर्जाको उत्तोलकजसरी ।

केपीका यिनै चरित्रका कारण सरकार सञ्चालनको १० महिना पुग्दै गर्दा देशको प्रधानमन्त्रीको हैसियतमा नभएर एकजना हास्यकलाकार र हास्यपात्रका रूपमा चित्रित हुन पुगेका छन् । उनले नेतृत्व गरेको सरकारको सबैभन्दा कमजोर पक्ष भनेको यो देश कसको नेतृत्व र निर्देशनमा चलेको छ भन्ने कुरा स्वयम् केपी ओलीलाई थाहा नहुने भएको छ । त्यसको पछिल्लो सशक्त उदाहरण भनेको गत नोभेम्बर ३० देखि डिसेम्बर ३ सम्ममा काठमाडौंको महँगो होटेलमा चलेको एसिया प्यासिफिक समिट । उनलाई त्यहाँ दिइएको 'सुशासन' सम्मान र एउटा गैरसरकारी त्रिस्चिन धर्म प्रचारक संस्थाले आयोजना गरेका कार्यक्रमको सहआयोजक बन्न पुग्यो हो । केपी र उनको सरकारले यो समिट गर्न दिएर र उनले 'सुशासन' सम्मानको लकेट भुन्ड्याएर पश्चिमालाई रिभाउन खोजेको प्रस्टै देखिन्छ । पश्चिमा रिभाउने उनको यो अन्तिम प्रयास हुनसक्छ । उनको यो कार्डले काम गरेन भने अन्तिम कार्डका रूपमा उनीसँग विगत बाँकी रहन्छ । त्यो भनेको के हो त ?

उनको सरकारले उनीहरूले भन्दै आएको स्वतन्त्र न्यायालयमा गरिएको पदाधिकारी चयनले केही सडकेत गर्दछ । हामी आफ्ना लागि वंशनास पनि गर्न सक्छौं भनी ठाडो चुनौती दिँदै आएकाहरूको पकड बढ्दै गएको छ । २०६२/०६३ मा राजतन्त्रविरोधी आन्दोलन चलिइरहेको नेपालमा गणतन्त्र आउनु भनेको बयलगाडा चढेर वासिस्टन जानुजस्तै हो' भन्ने अभिव्यक्ति दिने र 'सङ्घीयता नेपालले थेन सक्दैन' भनी आफ्ना विचारहरू उखान टुक्काका माध्यमबाट सार्वजनिक गर्ने ओलीले 'नरहे बाँस नबजे बाँसुरी' भन्नेभैँ गणतन्त्र, नाम मात्रको भए पनि सङ्घीयता र धर्मनिरपेक्षता प्रभुहरूका पाउमा लुभिएर भने अन्यथा नमान्ने हुने परिस्थिति बनिरहेको छ । यस्तो राजनीतिक परिघटनाको नाटक मञ्चन गरियो भने त्यो प्रतिगमनको पटाक्षेप हुनेछ ।

लेखकहरूलाई सूचना

- समसामयिक विषयका लेखरचना Preeti font मा टाइप गरेर ratokhabar@gmail.com मा पठाउनुहोला
- अन्य सञ्चारमाध्यमका प्रकाशित वा प्रकाशनार्थ पठाएका रचना रातो खबरमा प्रकाशित गरिनेछैन कुनै पुस्तकमा प्रकाशित रचना नपठाउनुहोला
- १२ देखि १५ सय शब्द नबढाईकन रचना पठाउनु पर्नेछ अन्यथा छाँटकाट गर्न सकिनेछ
- अप्रकाशित रचना फिर्ता गर्ने प्रावधान छैन
- प्रकाशित रचनाको राजनीतिक, वैचारिक तथा वैयक्तिक जबाफदेही लेखकमै हुनेछ

- रातो खबर साप्ताहिक

उत्तरसाम्राज्यवादमा नयाँ सङ्कट

tlgj 6f km/s ufhf4df /xzf km/s ; fdfHoj fbl rl/q afzfzf / ox-fbf /fi6klt / k\fdGql rlgf}ubf{hg nf\$lkøtf lyof}36\$fdq xlfjg, pglx; s}sf/Of lj Zj df gofFw] ls/Of / cGt lj {f}wx; ; fj fhlgs e}fvzf 5gl. cixn\$flj Btlo ; 'rgfkllj lwsf sf/Of 5tf5Nn ePsf] 5 . h; n]>lds juhf0{; aul7t eP/ p0/; fdfHoj fbsf lj?4 wfj f afflj ; lsg]cfdlj Zj; knfPsf]5 .

पछिल्लो साम्राज्यवाद

विश्व अहिले उत्तरसाम्राज्यवादको सिकञ्जामा जकडिएको छ । वर्तमान विश्वको अन्तर्विरोध भनेको नै यिनै उत्तरसाम्राज्यवादी देश, उत्पीडित राष्ट्र र जनताबीचमा तीव्र रूपमा रहँदै आएको छ । हुनत नयाँ साम्राज्यवादी र पुराना साम्राज्यवादी राष्ट्रहरूका बीचको अन्तर्विरोध पनि उत्तिकै बढेको छ । यसरी हेर्दा पुँजीवादले आफूलाई निकै परिवर्तन गर्‍यो । मार्क्सले पुँजीवादको जुन व्याख्या र विश्लेषण गर्नुभएको थियो, लेनिनसम्म पुग्दै गर्दा उसले समान्तवासँग साँठगाँठ गर्न पुगेपछि वर्गशङ्कर बन्न पुगेको पुँजीवाद साम्राज्यवादमा रूपान्तरित भएको थियो ।

साम्राज्यवादमा रूपान्तरित पुँजीवादका नयाँ विशेषताहरूको खोज गरेर 'साम्राज्यवाद : पुँजीवादको चरम अवस्था', दर्शनमा भौतिकवाद, अनुभवसिद्ध आलोचना, राजनीतिमा 'राज्य र क्रान्ति' को अपरिहार्य आवश्यकताको अनुसन्धान र आविष्कार गरेपछि लेनिनको नेतृत्वमा सफल भएको अक्टोवर क्रान्तिद्वारा स्थापित पूर्वसोभियत सङ्घ नीतिगत र विधिगत रूपमा नै ढलेपछि अमेरिकी एक्ल साम्राज्यवादको हैकम विश्वमा चरम थियो ।

नब्बेको दशकको अन्त्यसम्म साम्राज्यवाद रहँदाहँदै पनि एक्काइसौं शताब्दीको सुरुआतसँगै उसले आफूलाई त्यही रूप र रङ्गमा कायम राखिराख्न सकेन । पुराना साम्राज्यवादीहरू ठूलठूला आर्थिक मन्दीका साथै रणनीतिक र सामरिक सङ्कटहरूले जकडिन पुगे भने उनीहरूका औपनिवेशिक देशहरू समाजवादी आन्दोलनहरूद्वारा मुक्त भएका थिए । तर ती देशहरू पनि समाजवादी भैरहन सकेनन् । जसरी साम्राज्यवादी देशहरूको सत्तामाथि निगम पुँजीवाद हावी हुँदै जान थाल्यो । त्यसको प्रभाव ती नामधारी समाजवादी देशहरूका सत्ताहरूमा पनि निगम पुँजीवाद विभिन्न रूप र नाममा घुस्र पुग्यो । यसको मुख्य कारण भनेको हिजोका उपनिवेशमा रहेका केही देशहरू समाजवादी आन्दोलनका क्रममा मुक्त भएपछि उनीहरूमा आएको वैचारिक विचलन र राजनीतिक रूपमा प्रतिक्रान्ति हुन पुग्यो । तिनैहरूले साम्यवादी विचार र पद्धति छाडेपछि पुँजीवादमा अडिहरन सकेनन् । फलस्वरूप ती देशहरू नयाँ साम्राज्यवादमा रूपान्तरित हुन पुगेका थिए ।

एक्काइसौं शताब्दीको सुरुआतसँगै नयाँ साम्राज्यवादी र पुराना साम्राज्यवादी जसलाई उत्तरसाम्राज्यवादी भन्ने गरिएको छ, उनीहरूले गत तीन वर्ष विजय उत्सव मनाए । त्यो विजय उत्सवको नेतृत्व युरोपमा फ्रान्सका नवनियुक्त राष्ट्रपति इमान्युअल मार्कोल, सिङ्गो पश्चिमा राष्ट्रहरू र त्यसमा पनि पुरानो साम्राज्यवादको नेतृत्व संयुक्त राज्य अमेरिकाका नवनियुक्त राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्प र नवसाम्राज्यको नेतृत्व गर्दै भारतका प्रधानमन्त्री नरेन्द्रदामोदर मोदीले गरेका थिए । तर उनीहरूको विजय र खुसी धेरै समय टिक्न सकेको छैन ।

भारतीय साम्राज्यवाद र मोदी

भारतको अतिहिन्दुवादी पार्टी भारतीय जनता पार्टी र उसको धार्मिक लडाकु दस्ताका रूपमा चिनिएको राष्ट्रिय स्वयम्सेवक सङ्घबाट राजनीति सुरु गरेका नरेन्द्रदामोदर मोदीले अहिले भारतीय साम्राज्यवादमा शासन चलाइराखेका छन् । २००९ मा भाजपाको

गुजरात राज्यका सचिवमा नियुक्त भएका मोदीले त्यसै वर्ष उक्त राज्यको मुख्यमन्त्रीमा नियुक्ति पाएका थिए । उनलाई २००२ मा भएको गुजरात हिन्दु-मुस्लिमविचको दङ्गा निम्त्याएको आरोप लामे गरेको छ ।

२७ फेब्रुअरी २००२ मा अयोध्याबाट हिन्दु तीर्थालु कारसेवकहरू बोकेको रेलमा गोध्रामा आगे लागेर ५८ जनाको मृत्यु भएपछि भड्काइएको हिन्दु-मुस्लिम दङ्गामा १ हजार ४४ जनाको ज्यान गएको थियो । दुई सय २३ जना हराइरहेका छन् भने २५ सयजना सख्त घाइते भएका थिए । उक्त दङ्गामा ७ सय ९० जना मुस्लिम मात्र मारिएका थिए । त्यो दङ्गाफसादामा मुस्लिम महिलाहरूलाई बलात्कार गरिएको थियो । उनीहरूको सम्पत्ति लुटिएको थियो । यस घटनाको सम्पूर्ण दोष नरेन्द्र मोदीलाई लगाइएको थियो ।

यसरी दोषी ठहरिएका नरेन्द्र मोदीको भारतीय जनता पार्टीले २०१४ मा भारतमा भएको लोकसभा चुनावमा अत्यधिक बहुमत ल्याएपछि उनी भारतको प्रधानमन्त्री बन्न पुगेका थिए ।

भारतमा निगम पुँजीवादको प्रवेश

मोदीले आफू गुजरातको मुख्यमन्त्री हुँदाखेरि विकास परियोजनाका नाममा ५ लाखवटा संरचना निर्माण गरेका थिए । त्यसमध्ये एक लाख १३ हजार ७ सय ३८ वटा त रोड बाँध-चेक ड्यामहरू थिए । निजीकरण विश्वव्यापीकरणको विरोध गरिएको भए पनि उनले वित्तीय र प्राविधिक पार्क निर्माणका नाममा २००७ मा वाइब्रेन्ट गुजरात सम्मेलनमा ६.६ ट्रिलियन भारतीय रुपैयाँबराबरको लगानीमा हस्ताक्षर गरेका थिए । मोदीको राज्यलाई विश्व बैङ्कले 'व्यापार गर्न सजिलो बनाइरहेको' घोषणा गरेको थियो । उनले लगानीकर्तालाई आकर्षित गर्नका लागि भूमिचक्रबाट मुक्त गरिदिएका थिए । बाहिरी नामधारी समाजवादी देशहरूका सत्ताहरूमा पनि निगम पुँजीवाद विभिन्न रूप र नाममा घुस्र पुग्यो । यसको मुख्य कारण भनेको हिजोका उपनिवेशमा रहेका केही देशहरू समाजवादी आन्दोलनका क्रममा मुक्त भएपछि उनीहरूमा आएको वैचारिक विचलन र राजनीतिक रूपमा प्रतिक्रान्ति हुन पुग्यो । तिनैहरूले साम्यवादी विचार र पद्धति छाडेपछि पुँजीवादमा अडिहरन सकेनन् । फलस्वरूप ती देशहरू नयाँ साम्राज्यवादमा रूपान्तरित हुन पुगेका थिए ।

हुनत उनको पालामा गुजरातको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन १० प्रतिशत थियो जुन भारतको मात्र नभएर भारतका अरू सबै राज्यहरूको भन्दा बढी अवश्य थियो । तर पनि मोदीको शासनकालमा तुलनात्मक रूपमा उक्त राज्यमा खासै परिवर्तन आएन । गरीबी र महिला साक्षरतामा सबै २९ राज्यभन्दा उम्दा हुन सकेन । बाल सङ्कलन असाध्यै खराब रह्यो । त्यसैले त अर्थशास्त्रमा नोबेल पुरस्कार पाएका भारतीय अर्थशास्त्री अमर्त्य सेनले २०१३ मा 'गुजरातको प्रशासनमा यहाँको शिक्षा र स्वास्थ्यले कुरूप अभिलेख बनाएको छ' भनेका थिए ।

सिङ्गो गुजरातलाई देशीविदेशी निगमहरूको हातमा सुम्पिएर विकास भएको होवा फिँजाउन सफल भएका मोदी २०१३ मा एकाएक भारतको भाबी प्रधानमन्त्रीका रूपमा अधि सारिएका थिए । भाजपामा उनीभन्दा ५ जना अग्रज नेताहरू थिए- अटलबिहारी बाजपेयी, लालकृष्ण आडवानी, राजनाथ सिंह, सुभा स्वराज र अमित शाह । यी ५ जनालाई पछाँदै उनी प्रधानमन्त्रीको उम्मेदवार मात्र भएनन् लोकसभामा भाजपा एकलैले बहुमत ल्यायो । उनीहरूको गठबन्धनले दुई तिहाइभन्दा बढी मत ल्याएर सरकार चलाइराखेको छ ।

मोदीको खर्कौं अवस्था

मोदीकालको सुरुका दिनहरूमा निकै चर्चामा आए । उनी चर्चामा आउनुको मुख्यकारण निगम र गैरसरकारी संस्थाहरूले दिएको तथ्याङ्कहरू वार रूम मार्फत ग्रहण गर्ने र आफ्ना भाषणहरू तिनैहरूलाई लयमा प्रस्तुत गर्ने । उनले तिनै तथ्याङ्कहरूलाई आधार बनाएर विकासका कुरा गरे । गरीबी निवारणका कुरा गरे । अनि शिक्षा र स्वास्थ्यका कुरा गरे । तर उनी यथार्थमा अति हिन्दुवादी थिए । अनि निगम पुँजीवादका असली नोकर । त्यसैले उनका भाषण र कामका बीचमा ठूलो खाडल पैदा भयो । त्यसैले चुनावमा भ्रममा परेर उनी र उनको पार्टीलाई मतदान गरेका जनता अहिले सडकमा उत्रिरहेका छन् । सबैभन्दा बढी मेहनतकश किसान र मजदूरहरूले विरोध गरिराखेका छन् । उनकै अति हिन्दुत्वका कारण जेएनयूमा कन्हैयाहरू जन्मिरहेका छन् । संसदीय चुनाव नै किन नहोस् पछिल्लो चुनावमा उनको पार्टीले ५ वटा प्रदेशमा हार बेहोर्नु परेको छ । यसलाई संसदीय पार्टी र राजनीतिज्ञहरूले सामान्य चर्चका रूपमा लिएका छन् । यथार्थमा मोदीको विदेशनीति, क्षेत्रीय राजनीति-कूटनीति र देशभित्रको अन्तर्विरोध चर्कदै जानुको मुख्य कारण नयाँ साम्राज्यवादले रूप फेर्दै जाँदा पनि भन्ने चर्कदै गएको छ । यसरी मोदीमार्फत दक्षिणएसियमा लादिएको साम्राज्यवादी अन्तर्विरोध चर्कदै जानुको मुख्य कारण नयाँ साम्राज्यवादले रूप फेर्दै जाँदा पनि भन्ने चर्कदै गएको छ । भारतीय मोदीमार्फत दक्षिणएसियमा लादिएको साम्राज्यवादी अन्तर्विरोध चर्कदै जानुको मुख्य कारण नयाँ साम्राज्यवादले रूप फेर्दै जाँदा पनि भन्ने चर्कदै गएको छ । भारतीय मोदीमार्फत दक्षिणएसियमा लादिएको साम्राज्यवादी अन्तर्विरोध चर्कदै जानुको मुख्य कारण नयाँ साम्राज्यवादले रूप फेर्दै जाँदा पनि भन्ने चर्कदै गएको छ । भारतीय मोदीमार्फत दक्षिणएसियमा लादिएको साम्राज्यवादी अन्तर्विरोध चर्कदै जानुको मुख्य कारण नयाँ साम्राज्यवादले रूप फेर्दै जाँदा पनि भन्ने चर्कदै गएको छ ।

ट्रम्प र अमेरिका

संयुक्त राज्य अमेरिकाका लामो समयदेखि प्रजातान्त्रिक डेमोक्राटिक पार्टीमा रहेर काम गरेको पूर्वराष्ट्रपति बिल क्लिन्टनकी जीवनसंगिनी हिलारी क्लिन्टनलाई हराउँदै ट्रम्प ट्रेड कम्पनीका मालिक डोनाल्ड ट्रम्पलाई रिपब्लिकन पार्टीले १५ जुन २०१५ मा आफ्नो पार्टीका तर्फबाट राष्ट्रपतिको उम्मेदवार घोषणा गरेको थियो । 'अमेरिकालाई फेरि महान्' बनाउने नारा दिएर चुनाव लडेका थिए । मतदान भैसकेपछिसम्म पनि हिलारी क्लिन्टनले जित्ने सबैले अनुमान गरिराखेका थिए । उनलाई खुलेरै श्वेत आधिपत्य भएका र देशीविदेशी ठूला निगम घरवालाले खुलेरै चुनाव प्रचार मात्र गरेनन्, आर्थिक लगानी गरेका थिए । उनलाई चुनाव जिताउन रुसको हात रहेको भन्ने विवाद अहिलेसम्म टुङ्गिएको छैन । तर जब परिणाम आउन थाल्यो, परिणाम उनको हातमा पुग्यो । उनी अमेरिकाको शक्तिशाली राष्ट्रपति बन्न पुगे । तर उनी राष्ट्रपतिको शपथ खाँदै गर्दा लाखौं महिलासहितको विशाल जनसमुदाय उनी र उनको नीतिका विरुद्ध सडकमा उत्रियो ।

अमेरिकाले बाराक ओबामा राष्ट्रपति हुँदा नै अमेरिकी निगमहरूलाई बचाउन लाग्दा २००८ मा ठूलो आर्थिक सङ्कट बेहोर्नुपरेको थियो । त्यो अहिले भन्ने चुलिएर गएको छ । अहिले उसको चिनसँग व्यापारयुद्ध चलिआरहेको छ । त्यसको व्यवस्थापन ट्रम्पले गर्न सकेका छैनन् । अमेरको हिसाबले नाति भन्न सुहाउने किम जोड उन र उनीहरूले गरिब राष्ट्र भनेर बदर्नाम गराएको प्रजातान्त्रिक जनवादी गणतन्त्र कोरियाका सुप्रीमोसँग कोरियन प्रायःद्वीपमा निःशस्त्रीकरणका नाममा निःसर्त वार्ता गर्नुपर्‍यो । यो

गुणराज लोहनी

अमेरिकाको इतिहासमा नै बेइज्जतीपूर्ण कार्यका रूपमा लिइन्छ । रुससँगको सम्बन्ध पनि सही-सलामत छैन । उनले महान् अमेरिका बनाउने नाममा देशभक्तपूर्ण अभियान सञ्चालन गर्नुको साटो, राष्ट्रवादी नारा दिएर धार्मिक र रङ्गाभेदलाई पुनर्ताजीगी गरेका छन् ।

कस्तो भएको छ भने अमेरिकामा पहिलोपटक राजनीतिक चेत नभएको, एउटा निगमको मालिक राष्ट्रपति बनिआखेका कारण उनका प्रत्येक अभिव्यक्ति र कामहरू विवादित भैआखेका छन् । साथै उनका कारण विश्वमा नयाँ युद्ध मडारिइरहेको छ । त्यो इरान, प्रजग कोरिया, चीन, रुस कहाँ विस्फोट हुन्छ भन्न सकिन्न । यी परिघटनाहरू डोनाल्ड ट्रम्पका कार्यशैलीगत समस्या नभएर उत्तरसाम्राज्यवादका मुख्य नायकलाई घेरिरहेको अन्तर्विरोधको परिणाम हो ।

नयाँ पेरिस कम्युन बन्न तयार फ्रान्स

अहिले फ्रान्स अर्थात् पेरिस कम्युनमा कामदार र गरिबहरूले आन्दोलन गरिराखेका छन् । गत १६ नोभेम्बरदेखि फ्रान्समा पेट्रोलियम पदार्थको मूल्यवृद्धिलाई लिएर आन्दोलन भैआखेको छ । जब १६ नोभेम्बर २०१६ मा एकजना पहिल्लाका बैङ्कका लगानीकर्ता इमान्युअल म्याक्रोनले फ्रान्सका लागि राष्ट्रपतिको उम्मेदवार घोषणा गरेका थिए । धेरै पुँजीवादीहरू त्यसमा पनि उत्तरसाम्राज्यवादीहरूले भर्खरको ३८ वर्षीय युवक जसको विगत कुनै राजनीतिक पार्टीको सदस्य नभएकाले फ्रान्समा देखावटी सम्बन्ध बढेको देखिन्छ । भुटानमा एकलौटी हैकम कायम गरेको छ ।

सत्तामा आएको २ वर्ष नपुग्दै म्याक्रोनले जनताको विरोधको सामना गर्नुपरेको छ । अहिले भएको विरोधको नेतृत्व कुनै पार्टी वा सङ्गठनले गरेको छैन भनिएको छ तर पहिलो ज्याकेटधारीहरूले बब मालीको चर्चित गीत स्ट्र्यान्ड अप गेट अप फर योर राइट अर्थात् उठ ब्युँछ तिम्रो अधिकारका लागि भन्ने ब्यानर बोकेका छन्, गाइरहेका छन् । साम्राज्यवादीहरूले यसलाई तथाकथित आन्दोलन भनेर न्यूनीकरण गर्न खोजिरहेका छन् ।

यी तीनवटा फरक गोलाईमा रहेका फरक साम्राज्यवादी चरित्र बोकेका र यहाँका राष्ट्रपति र प्रधामन्त्री चुनिँदै गर्दा जुन लोकप्रियता थियो घटेको मात्र होइन, उनीहरूकै कारण विश्वमा नयाँ ध्वुवीकरण र अन्तर्विरोधहरू सार्वजनिक भैआखेका छन् । अहिलेको विश्वीय सूचनाप्रविधिका कारण छताछुल्ल भएको छ । जसले श्रमिक वर्गलाई सङ्गठित भएर उत्तरसाम्राज्यवादका विरुद्ध धावा बोल्न सकिने आत्मविश्वास पलाएको छ । उत्तरसाम्राज्यवादमा यसरी देखिएको नयाँ अन्तर्विरोध उनीहरू समाधान गर्न सकेन अवस्थामा छैनन् ।

सबैले विप्लव पार्टीलाई

समर्थन गर्ने समय

आएको छ

सुन्दरमणि दीक्षित
नागरिक अधिकार अगुवा

» **डूतपाईंहरू सडकमा आउनुभयो । संविधान बन्यो । सरकार बन्यो । अहिलेको परिवेशलाई कसरी हेर्नुभएको छ ? के तपाईं सन्तुष्ट हुनुहुन्छ ?**

हामी केही मात्रामा सन्तुष्ट त छौं किनकि बोल्ल पाइएको छ तर ओली सरकारले अड्कुश लगाउन खोजिरहेको छ । अहिलेको जस्तो अवस्था राजतन्त्रमा थिएन । तर हामीले जुन प्रगतिको आशा गरेका थियौं त्यो पूरा भएको छैन । त्यो न २०४६ सालमा भयो, न त ०६२-०६३ पछि नै भयो । हामीकहाँ त पटक अर्को आन्दोलन र पटक अर्को सहिद भए । यस्तो संसारमा कतै पनि हुँदैन । संसारमा एकपटक आन्दोलन भएपछि त्यो आन्दोलन उद्देश्यमा गएर टुङ्गिन्छ र त्यसबाट जनताले राहत पाउँछन् । हामीकहाँ कुनै पनि आन्दोलन वा रेभोलुसन टुङ्गिएन । सम्झौतामा मात्र गयो । सम्झौतामा जानेबित्तिकै त्यहाँ चलखेल हुँदोरहेछ । त्यहाँ शक्ति र पैसाको टूलो चलखेल हुँदोरहेछ । त्यसपछि रेभोलुसन उठाउने ब्यक्तिहरू पनि त्यसमा मुछिँदा रहेछन् । त्यसैले आजको हाम्रो अवस्था जुन छ त्यो सन्तोषजनक पटककै छैन । हामीले संविधान पायौं । संविधान जारी भएकै दिनमा त्यत्रो कर्फु लाम्यो । मान्छेहरू मारिए । तराईमा कालो दिवस नै मनाए । यतातिर जनजाति, दलित असन्तुष्ट छन् । मधेसमा त आगो नै बलेको हो । त्यसरी हेर्दाखेरि संविधानलाई उत्कृष्ट भन्नु मेरो विचारमा त्यो बेबकुफी हो । त्यसलाई जेजति संशोधन गर्नुपर्थ्यो, गरेको भए हुने थियो, अहिलेसम्म केही संशोधन भएको छैन । यहाँ समृद्ध नेपाल भनिएको छ तर म केही समृद्ध देखिँदैन । यो सरकार बनेदेखि, यो संविधान बनेदेखि कुनै उद्योग फस्टाएको देखिँदैन, बरु गिरेकै छ । कृषि क्षेत्र धराशयी बनेको छ । किसानहरू, हाम्रा कामदारहरू दिनहुँ चार हजारको सङ्ख्यामा विदेश गैरहेका छन् । युवाहरूलाई देशमै रोजगारी दिन नसकेपछि नोकरको पनि चाकर बनाएर विदेश पठाएपछि कसरी समृद्ध नेपाल बन्छ ? रोजगार दिन नसक्ने अवस्था भएपछि देशमा कसरी प्रगति र समृद्धि हुन्छ । समृद्धिको मापदण्ड त त्यहीनै छ । हामी नेपाली बडो गर्वका साथ भन्छौं- मलेशियासँग, यो वा त्यो देशसँग यो सम्झौता गरेका छौं । हाम्रा कामदारले यो अधिकार पाउँछन् भन्छौं, लाज लाग्दैन । हामी आफ्नो देशका युवा शक्ति विदेश पठाउँछौं तर यति पैसा आयो भनेर गौरव गर्दछौं । देशमै रोजगार खोज ? कृषि उत्पादन खोज ? हो, देशमा मिडिया फस्टाएको छ । सबैतिर स्कुल र कलेजहरू खोलिएका छन् । यसको प्रक्रिया त पहिले पनि थियो । सामाजिक हिसाबले सन्तुष्ट हुने ठाउँ छैन । मानवअधिकारको अवस्थाको कुरा गर्दा एउटा निर्मला हत्याकाण्डका बारेमा कुरा गर्नु । यो भन्दा पनि पहिले र पछि यस्ता हत्याकाण्डहरू भएका छन् । एउटा हत्यारा पत्ता लगाउन सक्दैनन् र लगाउनसक्ने ठाउँमा पनि अघि बढ्दैनन् । त्यसका प्रमाणहरू खतम पारिएको छ । थाहा छ नि तिनीहरूलाई किन केरकार नगरेको ? एउटा सोभो ब्यक्तिलाई बकाएर म हत्यारा हुँ भनाउने पुलिस त्यहीँ छन् । डीएनए त बिलाएर जान्छ । अनि चुपचाप भयो । त्यो गुपचुप भयो । त्यहाँ पनि सन्तोषजनक काम त भएन । अब यस्तै अरू कति छन् कति । सबभन्दा बढी मलाई चित्त दुखेको कुरा के हो भने हामीले जनताका छोराछोरीलाई उठाएका हौं । सँगसँगै काँधमा काँध मिलाएर लडेका ब्यक्तिलाई माथि पुऱ्याएका हौं तर आज राष्ट्रपति किन भिक्टोरिया बनेकी छन् । हामीले किन भिक्टोरिया जन्माएका छौं । कर्फु हामीले पनि तोडेका हौं । मैले पनि दुई दुईपटक तोडेको हुँ । हामीलाई गोली हान्न पनि सक्थे । हामीले त्यस्तो गरेको रानी भिक्टोरिया जन्माउनका लागि थिएन । आज राष्ट्रपतिको 'सवारी' छ भनेर सर्वसाधारण चढ्ने सबै साधन बन्द गरिदिने ?

हाम्रो राष्ट्रपतिलाई १८ करोडको बुलेट प्रुफको कुरा कसरी आयो ? उता प्रचण्डहरूले केके न गर्छ भन्ने ठानेका होलान् । उनीहरूले जनयुद्ध लडे । शान्तिप्रक्रियामा आए । चुनाव लडे । प्रधानमन्त्री भए । के गर्छन् भन्ने लागेको थियो । अहिले त प्रचण्ड रसियाका जार पो भएका छन् । तातोपानीमा स्नान गर्न हेलिकोप्टर चढेर जान्छन् । के भएको हो हाम्रा मान्छेहरूलाई ? हामीसँगसँगै बसेर आन्दोलन गरेका मान्छेहरूको यही हो रबैया ? हामीले त यो देशमा राजा र रानी पो जन्माएका रहेछौं । त्यसैले हामी सन्तुष्ट छैनौं । हामीलाई दिक्क लागेको छ । हामीले नेताहरूलाई राजनेता मानेका थियौं तर साना राजारजौटामा परिणत भएर मोजमजाक पो गरिरहेका छन् ।

» **डूसरकारमा रहेका मानिसहरू त हामी गरिरहेका छौं भनिरहेका छन् नि ! सहरका खम्बाखम्बामा नयाँ युगको सुरुआत लेखिएका प्रधानमन्त्रीका पोस्टरहरू देख्यौं । प्रधानमन्त्री घरघरमा ग्याँसको पाइप लाउनु भन्दै हुनुहुन्छ ?**

हो, मैले पनि विज्ञापनमा देखेको छु, पत्रिकाको फ्रन्ट पेजमा पनि ओलीजीका टूलाटूला फोटो राखिएको छ । उहाँ राम्रो देखिनुभएको छ । उहाँ हिरो पनि बन्न सक्नुहुन्छ । तर त्यसमा उहाँले ८ करोड रूपैयाँ खर्च गरेको भन्ने सुनेको छ । आफ्नो फोटो छपाउन आठ करोड रूपैयाँ खर्च गरेर यो तामझाम गर्नुको साटो राम्रो काम गरे हुने थियो । त्यो आठ करोडले कतिवटा विद्यालय निर्माण हुन्थ्यो । कतिजना बिरामीको उपचार हुन्थ्यो ? उहाँले यो बेकार गर्नुभएको छ । उहाँले सपना त देखाउनुहुन्छ । हिन्दीमा एउटा उखान छ- सपना का सौदागर भन्ने । हाम्रा ओलीजी पनि सपना टूला देखाउनुहुन्छ तर सडकका प्वाल टाल्नुहुन्छ । आमनागरिक सडकको धूलो र हिलोबाट आजित छन् । सडकका खाल्डामा मान्छे परेर मरेका छन् । ओलीजी सपना मात्र टूला देखाउनुहुन्छ । अहिलेकै कुरा हेर्नुहोस् न, सामाजिक सुरक्षाको कुरा गर्नुहुन्छ । हेर्दाखेरि धेरै राम्रो छ तर श्रमिकहरूले पेन्सन पाउँछन् । उनीहरूले रोजगार राम्रोसँग पाउँछन् । उनीहरूको सुरक्षा हुन्छ । कम्युनिस्ट सरकारले गर्ने कुरा नै त्यही हो । तर एकचोटि भित्री कुरा हेर्नुहोस् त डेढ करोड डलर एक वर्षभित्र जम्मा हुनेछ । नेपालमा कुनचाहिँ कोषमा कसको गिरेद्विष्ट हुँदैन । अहिले यो भएकै नागरिक लगानी कोषमा सरकारको ढुङ्गा परे वाइड बडी एयर क्राफ्ट प्लेन थन्केर बसेको छ । त्यो त हाम्रो पैसा हो नि ? हाम्रो त पैसा डुब्छ । अब जुन पैसा जम्मा भएको छ त्यो कर्मचारीको पैसा हुन्छ ।

डेढ खर्बको जुन कुरा आएको छ, तामझाम फोटोसहित आठ करोड खर्च गर्ने जुन काम भएको छ, यसको भित्र हेर्नु भन्ने कार्यान्वयन कसरी हुन्छ । भ्रष्टाचार कसरी रोक्न सकिन्छ ? मेरो ढुङ्गा र अनुभवमा हेर्दाखेरि त त्यसमा यति भ्रष्टाचार हुन्छ कि त्यो पैसा जसले पाउनुपर्ने हो उसले पाउँदैन । नचाहिने ठाउँमा जान्छ नपाउनेले पाउँछ । मुख्यतः पार्टीहरूमा जान्छ । यसबाट दलका नेताहरू पोसिन्छन्, कार्यकर्ताहरू पोसिन्छन् । यो पैसा पूरा भ्रष्टाचार हुन्छ । आखिरमा हामी टाटे पल्टिन्छौं । मैले प्रस्टसँग देखेको छु । नेताहरूसँग कतै बुद्धि पलायो, हामी सबै राम्राज्यामा छौं भन्ने लाम्यो भने नैतिकता हामीसँग छ भने हामी त्यो नगरौंला तर मैले के बुझेको छु भने यो अवश्य हुन्छ । यो भित्रभित्र सारै टूलो टाट पल्टाउने काम हुन्छ ।

» **डूनेपाल वायुसेवा निगमको जहाजप्रकरण र भ्रष्टाचारसन्दर्भ एकदम चर्चामा छ । लेखा समितिले नै ६ अर्बको कुरा ल्याइसकेको छ तर केपी ओली भन्नुहुन्छ म आफू पनि भ्रष्टाचार गर्दिनँ र अरूलाई पनि गर्न दिन्नँ । यसलाई कसरी हेर्नुभएको छ ?**

नेपाल एयरलाइन्सको वाइडबडी एयरक्राफ्ट जुन ल्याइएको छ त्यसमा पूरा भ्रष्टाचार छ किनकि त्यो ल्याउनुभन्दा अगाडि त टूलो गृहकार्य गर्नुपर्थ्यो । हाम्रो विमान आउँछ । हामी कुनकुन देशमा जाने, कतिवटा फ्लाइट दिने, त्यहाँको सरकारसँग कुरा हुनुपर्थ्यो कि पर्दैनथ्यो । त्यो केही पनि नगरेर ल्याए । ल्याउने भन्नेबित्तिकै कमिसन आइहाल्यो । त्यो कमिसन यिनीहरूले नै खाए । त्यतिबेला कुनचाहिँ राजनीतिक पार्टी थियो ? कसले सुरु गर्नु ? यो सुरु हुँदा त यो सरकार थिएन तर एयरलाइन्समा कोही त थियो । त्यहाँ हुने मान्छे पनि अन्ततः राजनीतिक पार्टीकै मान्छे हुन्छ । यहाँ त भयङ्कर पैसाको चलखेलबाट लाखौं त कुरा छोडौं, करोडौंको कुरा छोडौं, अर्बौंको कुरा आइसक्यो । यो एयरलाइन्स डुब्दै जाँदैछ । मन्त्री रवीन्द्र अधिकारीकै भनाइअनुसार के बुझिन्छ भने एयरलाइन्स अरूलाई चलाउन दिने, निजी स्वार्थ नभएकालाई दिने, जसको शक्ति छ । हेर्कचोटी के भयो भने यहाँका मान्छेले खान पाएनन् । त्यो 'फरेन ट्रिप' पैसा खान पाएनन्, यो पञ्चायतकालको कुरा हो । त्यो बेलासाथ भ्रष्टाचार थियो तर अहिलेजस्तो धेरै थिएन । लुफ्तान्सा त आयो तर त्यसलाई ८१९ महिनामा घघाइदिए । अर्को कति वर्षपछि एयर फ्रान्स आयो, उसलाई पनि त्यही भयो । उसलाई पनि घघाइदिए र आफूले चलाए । हामी त्यसमा पनि डुब्छौं । अहिले पनि अरूलाई दिने भनेको छ । दिनु थियो भने किन यो हवाईजहाज ल्याएको त ? पहिले अरूलाई नै आऊ, हाम्रो नेपालको लोगोबाट चलाऊ । पैसा जति हुन्छ बाँडफाँट गरौं भने भैहाल्थ्यो किन पैसा लगानी गरेको ? पैसाका भोका छन् हाम्रो देशका मान्छेहरू । अब त अर्बौंमा आइसकेका छन् । टनै खाएर भुँडी भरिसकेका छन् हाम्रा मान्छेहरूले । अहिलेको एयरलाइन्समा जुन भ्रष्टाचार देखिएको छ त्यो लेखामा गाको छ कि, अख्तियारमा गाको छ कि । आखिरमा जहाँ गए पनि गुपचुप भएको छ । कोट्यायो भने धर्मिराको गोलोमा तपाईं पनि पर्ने, म पनि पर्ने, ऊ पनि पर्ने । कोट्याउँदै गयो भने कोको पर्छन्, थाहा हुँदैन । जस्तो निर्मला हत्याकाण्ड कोट्याउँदै जाँदा त कोको छन्, कोको छन् ! सुमितानिमिता काण्डमा त्यही भएको हो ।

» **मानवअधिकारका क्षेत्रमा निर्मला हत्याकाण्डको कुरा उठाउनुभयो । यहाँ हजारौं निर्मलाहरू जन्मिएका होलान् । मानवअधिकारको क्षेत्रलाई कसरी हेरिनुभएको छ ?**

मानवअधिकार राम्रोसँग बाँचन पाउने, रोजगार गर्न पाउने, कमाइधन्दा गरेर आरामले परिवार पालेर बस्ने अधिकार पाउनु मानवअधिकार भनेको हो । रोगी बिरामी भयो भने उपचार पाउने अधिकार, बच्चाले पढ्न पाउने अधिकार । भूकम्पपीडित अहिलेसम्म यो अवस्थामा पनि जाडोले कट्याङ्गिएर बस्नुपरेको छ । कति धेरै पैसा आएको थियो । त्यो कहाँ गयो ? त्योभन्दा पहिला बाढीपहिरोलागायत प्राकृतिक प्रकोप भएका छन् । यसमा यसो गर्ने भनेर पैसा छुट्याइन्छ । सुकुमबासी भनिन्छ । सुकुमबासीले पाउँदैन । त्यो पैसा राजनीतिक पार्टीतिरै जान्छ । २०४६ पछि कृष्णप्रसाद भट्टराईको समयमा पनि सुकुमबासी भनेर पैसा वितरण गरियो । त्यसमा पनि सही मान्छेले पाएन । नेताका नजिकका मान्छेले पाए । मानवअधिकार यहाँ कहा छ । काठमाडौँमा निजी स्कुल थुप्रै छन् तर कतिपय ठाउँमा मैले आफैँले देखेको छु, छाना छैन । बाहिर पढ्नुपरेको छ विद्यार्थीले । खुट्टामा जुता छैन । लुगा छैन । कति ठाउँमा बिचल्ली छ । कसैका बाआमा मरेका छन् । हामीले पत्रिकामा समाचार पढेर कतिलाई सहयोग गरेका छौं । समाचार आइरहेको छ । १८ वर्षको केटाले ७ जनालाई हेर्नुपरेको छ । यस्तायस्ता घटनाहरूलाई सरकारले हेर्नुपर्छ कि पर्दैन ? अनि उनीहरूको मानवअधिकार हनन भएको छैन ? मानवअधिकार भनेको राजनीति मात्र होइन । त्यो गरिब, तल्लो स्तरको छ, तिनीहरूले खाना पाएका

छैनन् । चुटाइ र पिटाइ मात्र मानवअधिकार होइन ।

माओवादी जनयुद्धका सहिदहरू, अपाङ्गाहरू जहाँका तहाँ छन् अहिले । माओवादी जनयुद्धका बेपत्ता परिवारहरू, माओवादी जनयुद्धका दुःखीहरू, अब ह्युमन बम भएर मै पड्कन्छु भनेर माओवादी पूर्वजनयुक्ति सेनाले भनिसके । उनीहरूलाई यतिसम्म अपमानजनक रुपमा खतम गरिएको छ । माओवादीले अत्याचार गरेको हो यिनीहरूमाथि । दुईतरफको अत्याचारले पीडित छन् उनीहरू । कुनै सुनुवाइ भएको छैन । सडकमा कोही मान्छे मर्छ । उसलाई सहिद घोषणा हुन्छ । कुखरा मर्छ, कुखुरालाई सहिद घोषणा गरे पनि भयो । सडकमा जसले ढुङ्गामुढा गर्नु उसलाई सहिद घोषणा गरिहाल्छ । वास्तविक सहिदहरू खाना नपाएका अपाङ्गाहरू, आज माओवादीका लडाकुहरूको हालत कस्तो छ ? १३ वर्ष भइसक्यो । तिनका बालबच्चा छन् । अहिले खान पाएका छैनन् । तीनपटक आइसके कम्प्युनिस्ट नामका सरकार । कहाँको मानवअधिकारको कुरा गर्नुहुन्छ वलीजीले ? उहाँले मानवअधिकारको कुरा गर्दा यी सबै कुरा बुझ्नुपर्नुपर्छ । वली-प्रचण्डजी हेलिकोप्टरमा जानुहुन्छ । हेलिकोप्टरमा घुम्नुहुन्छ । तातो पानीमा चोपलिनहुन्छ । पत्रिकामा यत्रो ठाउँमा आगलागी भएर कयौं मान्छे बिचल्ली भएको खबर आउँछ । त्यस ठाउँमा किन जान सक्दैन हेलिकोप्टर चढेर ? माधव नेपाल प्रधानमन्त्री भएको समयमा रूकुमबाट उडेर आउँदा एउटी महिला सुत्केरी हुन नसकेर बीचमै मर्ने अवस्था हुँदा उनले उठाएरसम्म ल्याएका थिए ।

तर त्यो मानवीयता खोज् त ? यही रबैया चल्दै गयो भने गरिब जनता त उदछ । जसले मानवअधिकार पाएका छैनन् उनीहरू उदछन् ।

» **नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीका नेता-कार्यकर्ताहरूलाई सरकारले अहिले पनि गिरफ्तार गरिराखेको छ । यहाँले कसरी हेर्नुभएको छ ?**

सरकारको बोलाई र गराइमा आकाश-जमिन फरक छ । केही समयअघि विप्लवको च्याली टूलो भयो । कतिवटा मिडियाले बोलेका कुरा दिए त ? दिएनन् । नियन्त्रण गरिएको छ । सरकारले समिति बनाएर वार्तामा पनि आउनु भनेको छ । हाँसोलाग्दो कुरा छ । माओवादी समयमा जब माओवादीलाई थुःथुः गरेका थिए, यी खतम छन् भनेका थिए । होइन आउनुस् न, हामीसँग वार्ता गर्नुस् भनेका थिए । सरकारले आऊ त भनेका थिए । थपट दिएर आऊ भन्ने अगाडि, बीचमा खाल्डो खन्ने, त्यहाँ सर्प छोड्ने अनि आऊ आऊ भन्ने अनि माओवादी कहाँबाट आउँछ त ? त्यो बेलामा माओवादीका बारेमा भनेका थिए । आज विप्लवलाई त्यही भइरहेको छ । उदाहरण, आऊ त भनियो । भोलि विप्लवलाई गिरफ्तार गर्नु भने के प्यारेन्टी छ । प्रकाण्डलाई गिरफ्तार गर्नु भनि त । आखिर मुद्दा त सबैलाई लागेको छ । आजसम्म प्रचण्डमाथि त मुद्दा छ । अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा पनि प्रचण्डमाथि मुद्दा छ । कुनै पनि बेला प्रचण्डलाई समाउन सक्छन् नि त । उनको सरकार छ, अहिले केही गर्न नसक्ला तर विप्लवलाई त गर्न सक्छ । यस्तो खालको अधिनायवादतिर सरकार गइराखेको छ । हेर्दाखेरि देख्छु म एकातिर जनतालाई केके न गरेजस्तो देखाउने तर सबै आफ्नो शक्ति केन्द्रित गरेर अरूलाई त्वम शरानम् अवस्थामा पुऱ्याउने चाल हो कि जस्तो लागेको छ । गलती त काङ्ग्रेसको हो । यिनलाई हेर्नुस् त, यस्तो विपक्षी हामीलाई चाहिएको हो ? काङ्ग्रेस आज पनि दुई फ्याक भएको छ ।

» **वर्तमान अवस्थसँग बौद्धिकहरू सन्तुष्ट छैनन् । करोडौं जनता पनि असन्तुष्ट छन् । यो स्थिति फेरि अर्को आन्दोलनको आवश्यकताबोध भएजस्तो लाग्दैन ?**

२००७ सालदेखि अहिलेसम्मको इतिहासलाई

हेर्दा अब अर्को पनि आन्दोलन थपिन कुनै समय लाग्दैन । नेपाली जनता कस्ता छन् भने केही बोल्दैनन्, चूप लागेर बस्छन् तर एक 'क्रिटिकल प्वाइन्टमा पुगेपछि ज्याम्मै न पार्टी न, केही सोभै निकालिदिन्छ । राणाशासनमा त्यही भयो । राजालाई पनि, पञ्चायतलाई पनि त्यही भयो सङ्क्रमणकालीन बिन्दुमा । अहिले त्यो अवस्थामा पुगिसकेको छैन । सङ्क्रमणकालीन बिन्दुमा पुग्यो भने आन्दोलन अवश्य पनि हुन्छ । तर त्यसो नहोस् भन्ने हाम्रो चाहना छ । सरकारले जनताको मानवअधिकार फर्काइदेओस्, जनतालाई राहत देओस्, जनतालाई खानालाउन देओस् । विकट ठाउँका बालबालिका बिचल्ली भएर बस्ने नपरोस् । त्रिशूलीमा बस खसेर मर्नु नपरोस् । खाल्टोमा खसेर मान्छे मर्नु नपरोस् । धुलैधुलोमा हिँड्नु नपरोस् । मेलमची भनेर सबै सडक खनिएको छ । खे पानी आउँदैन । मन्त्री तथा प्रचण्डकी बुहारी बिना मगरले दसैँअगाडि नै मेलमचीको खानेपानी आउँछ भन्नुभएको थियो । खे कहाँ आयो मेलमचीको पानी ? सपनाको सौदागिरी भइरहेको छ हाम्रो मुलुकमा । सपनामा चङ्गा उडिरहेको छ । सुनाकाण्ड कहाँ पुग्यो ? त्यो कुरा हराएर गयो । निर्मला हत्याकाण्ड पनि त्यसैगरी जान्छ । अहिलेको यो वाइड बडी विमान पनि त्यसैगरी जान्छ । यो गुपचुप-गुपचुपको मुलुक हो ।

» **अब फेरि आन्दोलनको नेतृत्व तपाईंहरूले गर्नुहुन्छ त ?**

हामी नागरिक समाज । भन्दा कुनै सङ्घाटित समूह होइन । हाम्रो अध्यक्ष र सचिव हुँदैन । यो स्वतस्फूर्त रूपमा जन्मिन्छ । अब ५-१० मा बसेर यो त भएन है भन्दै जाने हो । त्यसैले अहिले अवस्था सङ्क्रमणकालीन बिन्दुमा पुगिसकेको छैन । हामीमा असन्तोष छ । कोही सन्तुष्ट छैन । हामी गलत दिशातिर गइरहेका छौं । तर अहिले सेलहरू उठाएर, सडकमा उठाएर त्यहाँ उत्रिनु नपरोस् । ०६२,६३ को आन्दोलनपछि मेरो पनि उमेर बढिसक्यो । म पनि बूढो भइसकेँ । अब युवाहरूले पनि विचार गर्नुपर्छ । सरकार जब कसैले सडकमा टायर बालेर आन्दोलन गर्छ ऊसँग तर्सिन्छ ।

» **विप्लवजीहरूले प्रचण्डजीहरूले जे गर्नुभयो त्यो गलत गर्नुभयो भन्नुभयो । उहाँहरूले जनताको माग पूरा गर्नुभएन भनिराख्नुभएको छ । विप्लवहरूले काठमाडौँमा टूलो जुलुस पनि प्रदर्शन गर्नुभयो । यसलाई कसरी हेर्नुभएको छ ?**

पहिलो कुरा त विप्लवजीहरूले जे आन्दोलन गर्नुभएको छ त्यो जनयुद्ध होइन । तपाईंहरू देखाउनुस् सरकारले योयो गलती गरेको छ । आयल निगमले के गरेको छ, त्यसमा विरोध गर्नुस् । सडकमा बस किन खस्छ, हामी यो धुलाम्मैमा किन हिँड्नुपर्छ । जति मुद्दाहरू छन् अहिले यो सरकारको विरोध नै गर्दिनुस् न । राजनीतिक पार्टीहरूको विरोध गर्दिनुस् न अनि जनताले साथ दिन्छ । विप्लवजीहरू आन्दोलन गर्दै हुनुहुन्छ । सरकारलाई 'अट्याक' गर्नुस् । सरकारविरुद्ध आन्दोलन गर्नुस् । पार्टी र नेताहरूको विरोध गर्नुस् । आमनागरिकलाई दुःख दिनु हुँदैन । त्यसो गर्नुभयो भने जनताले साथ दिन्छ विप्लवजीहरूलाई किन भने तपाईंहरूले उठाएको माग जायज छ । मैले त्यतिबेला पनि भनेका थिएँ प्रचण्डलाई- तपाईंहरू आउन त आउनुभयो । बुलेटको सोभो गोली त बुझ्नुहुन्छ तर राजनीतिमा जुन बाङ्गोटिङ्गो जुन खतरा छ त्यो बुझ्नुहुन्न । तपाईंलाई गिरिजाले फसाउँछ । नभन्दै एकपछि एक नाकमा नत्थी लगाउँदै लागे । आखिर कटुवालकाण्डदेखि प्रचण्डलाई खतम नै पाउनु आज प्रचण्डको अवस्था हेर्नुस् त । मैले त जनाउ दिएको हो । म विप्लवजीहरूलाई पनि त्यही भन्दैछु अहिले । विप्लवले गोली चलाउने त होइन । राजनीतिमा आउनुछ उहाँलाई । अन्ततः बच्चासम्मले विप्लवलाई साथ दिन्छन् ।

भत्किएको घरको फूलबारी सिँगार्दै सरकार

सन्दीप खड्का

सरकार आफ्नो कामको प्रशंसा आफैँ गरिरहेको छ र तामभामका साथ राज्य ढुकुटीबाट करोडौँ खर्च गरी आफ्नै प्रचारप्रसारमा जुटेको छ। यति मात्र होइन, खाल्डाखुल्डीले कष्टकर बाटोका भित्ताहरू प्रधानमन्त्री केपी ओलीको फोटोले भरिएका छन्। भद्र हेर्दा लाग्छ गाईजात्रे हाँसोभन्दा के फरक छ र! किनकि सडकमा धुलो, धुवाँ, फोहोरमैला, प्रदूषण अनि खाल्डाखुल्डीले भरिएको बाटोमा गिटी-बालुवाको थुप्रो राखी विकास र समृद्धिको बोर्ड राखिएको भए यथार्थपरक नै हुन्थ्यो होला। तर यो कष्टकर सडकमा विकास र समृद्धि लेखिएका नारा र प्रधानमन्त्रीको फोटो के आजको आवश्यकता हो त ? यसले जनताको जनजीवन सहज हुन्छ त ? प्रश्न गम्भीर भएको छ। न्यायको माग गर्दै टाँसिएको पीडितको फोटो च्यातिनुपर्ने जनतालाई न्याय दिन नसक्ने प्रधानमन्त्रीको फोटो टाँसिनुपर्ने अनि जनताले जयजयकार गर्नुपर्ने ! योभन्दा गाईजात्रा के होला ? सरकार विकास र समृद्धिको नारामा हवाइ र खवाइ गर्दै। सम्पूर्ण सञ्चारमाध्यमका साधनहरू किनेर एकलै चिच्याइरहेको छ। जनजीवन भने महँगो र दलाल सिन्डिकेटका कारण दैनिक उपभोग्य वस्तुहरूको खरिद गर्नसम्म नसकी भोकभोकै बस्नुपर्ने बाध्यता छ। तर प्रधानमन्त्रीको मुख्य ध्यानचाहिँ आफ्नो फोटोको प्रचारप्रसारमा केन्द्रित छ। फोटो र एकोहोरो प्रचारप्रसारले मात्र जनताको मनमस्तिष्कमा बस्न सकिने भए राजा ज्ञानेन्द्र नै देश र जनताका मनमस्तिष्कमा बसिसक्थे किन व्यवहारबाट यति घृणित भई सत्ताच्युत हुनुपर्ने थिएन होला किनकि कुनै समय सानासाना बालबालिकाले पढ्ने पुस्तकसम्म पनि राजपरिवारका फोटोले भरिएका थिए। यति हुँदाहुँदै पनि प्रधानमन्त्रीको यो मूर्खतापूर्ण कार्यबाट आज देश नै लज्जित छ। त्यसैले त नेपालीमा एउटा भनाइ छ- घर भत्किएको छ तर करेसाको फूलबारी सिँगार्दै सरकार। यो उक्तिसँग प्रधानमन्त्रीको कार्यशैली ट्याक्के मेल्ले खान्छ। सच्चा देश र जनताको सम्मानित पात्र हुनलाई गर्नुपर्ने काम सामान्य पनि राष्ट्रिय स्वाधीनताको रक्षा, जनताको जिउधनको सुरक्षा, स्वास्थ्य, शिक्षा, रोजगारीलगायत जनताको मौलिक अधिकार सुनिश्चित गर्न योजना र कार्यक्रम प्रत्यक्ष व्यावहारिक रूपमा जनताले महसुस गर्ने कार्यचाहिँ राज्यको प्रमुख कार्य हुनुपर्ने हुन्छ। तर उल्टो प्रधानमन्त्रीको फोटो फुट्ट्याउने युगको सुरुआतीबाट देश र जनताले के पाउँछन् ?

संविधानमा प्रस्ट उल्लेख गरिएको छ- समाजवादउन्मुख सामाजिक, आर्थिक र राजनीतिक व्यवस्थापन। विकासको सुरुआतचाहिँ अहिले सरकारको प्रमुख काम, कर्तव्य र दायित्व हुनुपर्ने हो। त्यसका लागि पहिलो चरणमा जनताका आधारभूत आवश्यकताहरू स्वास्थ्य, शिक्षा, गाँस, बास र कपासका लागि रोजगारीको व्यवस्थाका साथै राष्ट्रिय स्वाधीनताको रक्षा र जनताको जिउधनको सुरक्षाका लागि। ठोस नीति, योजना र कार्यक्रम लागू गरी देशमा विकास र समृद्धिको आधार खडा गरी सम्पूर्ण नेपालीहरूलाई उत्साहित गर्दै देश निर्माणमा अघि बढाउनुपर्ने हो। तर सरकार जनतामा टूलाटूला भ्रम बाँड्दै भ्रष्टाचारी, दलाली, तस्कर, हत्यारा र बलात्कारीहरूको संरक्षणमा सम्पूर्ण राज्यको शक्ति खर्च गर्दै जनताको न्यायोचित सङ्घर्षमाथि बर्बर दमन गरिरहेको छ। राजधानीको सडक मर्मत गर्ने औकात नभएका प्रधानमन्त्री केपी ओली !! पानीजहाज, रेल र ग्याँस पाइपलाइनको फुस्रो भाषण गरिरहेका छन्। हिम्मत भए त्यो पानीजहाज, रेल, ग्याँस, पाइपलाइनका निमित्त बनाइने योजनाहरू राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरू बूढीगण्डकी, अरुण तेस्रो, जलविद्युत् आयोजनालगायत काम आफैँ गर्छौँ भनी काम सुरु गरे साँच्चै देश र जनताको हितमा हुने थियो। राष्ट्रका सम्पूर्ण स्रोतसाधन भारतलाई कौडीको मूल्यमा बिक्री गर्दै। कमिसन खाने अनि विकास र समृद्धिको कुरा। आन्ध्रमहासागरमा पानीजहाजको योजना कतिसम्मको भ्रमपूर्ण खेती हो, धेरै व्याख्या जरूरी छैनजस्तो लाग्छ। जनताले चुनौती दिइरहेका छन्। रेल र ग्याँस पाइपलाइन त अलि पछिको कुरा हो, देश र जनताको हित सोच्ने हो भने महेन्द्रले बनाएको राजमार्गको खाल्डाखुल्डी त मर्मत मात्र गरेर देखाउन नसक्ने सरकारले अन्य विकासको योजना स्याल तर्साउन नसक्ने सिकारीले बाघको गाँडको बखान कसले पत्याउने प्रधानमन्त्रीज्यू ? प्रधानमन्त्रीज्यूले परिकल्पना गरेका विषयहरू देशका लागि आवश्यक छैन भन्नु खोजिएको होइन तर परिवर्तन र समृद्धिका पनि आफ्नै विकासका नियमहरू हुन्छन्। यो अकाद्य सत्य पनि हो। वैज्ञानिकहरू पनि पहिला गुडे अनि मात्र उडे। गोरेटो मार्ग, घोरेटो मार्ग, राजमार्ग, रेलमार्ग अनि सबैतिर हवाईमार्ग हुन्छ होला। सामान्य गोरेटो बाटोमा भोलुङ्गे पुग्न निर्माण गर्नसम्म पर्याप्त सकेका छैनौँ। अनि आफ्नै भूमिमा राम्रो बाटो निर्माण गरेर सामान्य गाडी चलाउन नसक्ने सरकारको नेतृत्वमा। विश्वका शक्तिशाली राष्ट्रहरूको कब्जा मारे महासागरमा जहाज चलाउने योजना कतिको विश्वसनीय छ, आफैँ पुष्टि भएको छ। कुनै नैतिकवान् नेता हो भने आफैँ पनि लाज मान्नुपर्ने विषय हो !!! सरकारको एक वर्षलाई हेर्दा देश अर्थ, सामाजिक सुरक्षा, राष्ट्रिय स्वाधीनता सबै चौपट छ। त्यसैले त नेपालीमा एउटा भनाइ छ, घर भत्किएको छ। सरकारको नीति र कार्यक्रमचाहिँ फूलबारी सिँगार्नेखालको छ। यो अहिलेको सत्य र सबै नेपालीले अस्वीकार गर्नुपर्ने विषय हो।

सरकारले गरेका केही काम पनि जनताले अवश्य मूल्याङ्कन गरेका छन्। सामाजिक सुरक्षाको कार्यक्रम योजना कार्यान्वयन विषयमा सरकारले जसरी अगाडि बढाएको छ त्यो सकारात्मक नै भए पनि त्यो कार्य अहिलेको सरकारले परिकल्पना गरेको कार्यक्रम होइन। प्रस्टै छ सरकारका मुख्यमन्त्रीलगायत मान्छेहरू नै महिला यौनहंसामा संलग्न छन्। त्यस्ता मन्त्रीहरूले हाँकिरहेको कर्मचारीतन्त्र र सरकारबाट जनताले न्याय पाउने कुरा त कल्पनासम्म पनि गर्न सकिन्न। अर्कोतिर किसान, मजदुर, गरिब जनता अन्यायमा छुट्ट्याइरहेका छन्। नेपाली युवाहरूले प्रवासमा भोगिरहेको दुःख, कष्ट र पसिनाबाट कमाएको रैमिट्यान्सले देशको अर्थतन्त्र धानिरहेको छ। त्यही रोजगारीलाई सरकारबाट गर्नुपर्ने कामकर्तव्यहरू सुरक्षित र मर्यादित रोजगारीका लागि एउटा सिन्कासम्म भौँचेको छैन। देशको आर्थिक विकासका लागि कुनै उद्योग खोल्नलाई एकदुई अर्ब रुपैयाँ हुँदैन सरकारसँग !! सामान्य लत्ताकपडा चीन र भारतबाट खरिद गर्न बाध्य छौँ। तर मन्त्री र नेताहरूलाई दुईचार अर्ब कमिसन भ्रष्टाचार गर्न पाउने अवस्था भयो भने दुईचार अर्ब रुपैयाँ त के बीसौँ अर्ब रुपैयाँ ऋणपान र राज्यको ढुकुटीबाट खर्च गर्न कुनै गाह्रो छैन। यसको प्रतिनिधि उदाहरण वाइड विमान खरिदलाई लिन सकिन्छ। अहिलेका नेताहरूको चरित्र र सरकारका योजनाहरू हेर्दा बडो अचम्मको छ। महिलाहरू सुत्केरी हुन न कुनै राम्रो र सुलभ अस्पताल छ, न त साधारण एम्बुलेन्स। कुनै महिला सिटामोल खान नपाएर मर्नुपर्ने, कुनै महिलालाई करोडौँको कार ! अब शीतल निवास होइन, नारायणहिटी उपभोग गर्ने दाउ देखिन्छ। सरकारको निर्णय यस्ता विषय र आईएनजीओ-एनजीओ लक्षित हुन्छ। आईएनजीओ-एनजीओले जनताको सवारी चलाउन पाइन् भन्ने प्रस्ट छ। सरकारको कार्यशैली जनलक्षित छैनन्। फेरि यहाँ त टूलो भ्रम छ। संविधानमा लोकतन्त्र अनि कम्प्युनिस्ट पार्टीको सरकार, समानता खै ??

अहिलेको नेपालको सत्ता सामन्तवादको अवशेषसहितको दलाल पुँजीवादी छ। यसको सञ्चालक केपी ओली देखाउने पात्र मात्र हुन्। यसको सञ्चालन धेरै माध्यमबाट छिरेका विदेशी प्रभु र देशीविदेशी दलाल पुँजीपति, भ्रष्ट, तस्करहरू अनि पुरानै शैलीका भ्रष्ट र भद्रा कर्मचारीतन्त्रले देश सञ्चालन गरिरहेको छ। हाम्रो हालत यहाँ छ। अब जनता आफैँले सञ्चालन गर्ने वैज्ञानिक सत्ताले मात्र हाम्रो मुक्ति सम्भव छ। त्यसैले यो क्रान्तिको यात्रामा सबैले हातेमालो गरौँ।

(लेखक जनप्रगतिशील मोर्चा मलेसियाका सचिव हुनुहुन्छ।)

कर्मचारी सङ्गठनको चेतावनीपूर्ण धारणा सार्वजनिक

रातो खबर संवाददाता/काठमाडौँ

राष्ट्रिय निजामती कर्मचारी सङ्गठन नेपालले संसद्बाट निर्माण गरिएको 'कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७४' संसद्लाई छली सरोकारवाला कर्मचारीहरूसँग छलफल नै नगरी हचुवाका भ्रमा 'कर्मचारी

समायोजन अध्यादेश, २०७५' आएकाे कार्यान्वयन हुनेमा शङ्का उत्पन्न भएको बताएको छ। सङ्गठनका अध्यक्ष टोपबहादुर बानियाँ र महासचिव अमरसिंह वलीले बुधवार विज्ञापित प्रकाशित गरी 'कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७४' आइसकेको अवस्थामा

समेत कर्मचारी समायोजनमा उदासीनता देखाउनु रहस्यमय रहेको बताएका छन्। १५ बुँदे धारणा सार्वजनिक गर्दै कर्मचारी सङ्गठनले छिटो कर्मचारी समायोजन गरी व्यवस्थित प्रशासन सञ्चालन हुनुपर्ने पनि जनाएको छ।

किसान महासङ्घ चितवनको प्रथम भेला

रातो खबर संवाददाता/चितवन

अखिल नेपाल किसान महासङ्घ क्रान्तिकारी चितवनको प्रथम भेला सम्पन्न भएको छ। शनिबार चितवनको भरतपुरमा सम्पन्न भेलाको निखिलको संयोजकत्वमा ३५ सदस्यीय जिल्ला सम्मेलन आयोजक समिति गठन गरेको छ।

भेलामा अखिल नेपाल किसान महासङ्घ क्रान्तिकारीका केन्द्रीय अध्यक्ष राजु कार्कीले दलाल राज्यसत्ताले किसानहरूलाई राहत दिनुको ठाउँमा उल्टो उत्पादन मूल्य घटाई किसानहरूलाई

दुःख दिइरहेको बताए। साथै उनले किसानहरूलाई दलाल सत्ताका विरुद्ध सङ्गठित भई आफ्नो हक, हित र अधिकार स्थापित गर्न एकीकृत जनक्रान्तिको बाटोमा अघि बढ्न आग्रह पनि गरे।

भेलामा नेकपाका परिचयताम्सालिङ ब्युरो इन्चार्ज आधार, जिल्ला सेक्रेटरी ध्रुव, कार्यालय सचिव प्रेम चौधरीलगायत अतिथिका रूपमा उपस्थित थिए। निखिलको अध्यक्षतामा सम्पन्न भेलामा अखिल नेपाल किसान महासङ्घ क्रान्तिकारीका कार्यालय सचिव हरि श्रेष्ठले बधाई मन्तव्य दिएका थिए।

मजदुर सङ्गठनले गन्यो सङ्घर्ष घोषणा

रातो खबर संवाददाता/काठमाडौँ

अखिल नेपाल क्रान्तिकारी ट्रेड युनियन महासङ्घअन्तर्गत उपत्यकामा रहेका तीन जिल्लामा रहेका पेसागत सङ्गठनमा आबद्ध मजदुरहरूले सरकारले ल्याएको सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलगायत हाल जारी गरिएको श्रम ऐन २०७४ योगदानमा आधारित मजदुरहरूलाई पेन्सनपत्र, उपदानजस्ता कार्यक्रम बिनातयारीमा आएकोमा विमतित जनाउँदै विरोध प्रदर्शन गर्ने भएका छन्। हजारौँ मजदुरहरूको सहभागितामा यही पुस २१ गते शनिबार काठमाडौँ विशाल मजदुर च्यालीसहित जनसभा गर्ने तयारी रहेको मजदुर नेता शिशिर थापाले जनाएका छन्।

एक अर्को समाचारअनुसार काठमाडौँको

अखिल क्रान्तिकारी भ्रष्टाचारको प्रशिक्षण

रातो खबर संवाददाता/भ्रष्टा

अखिल क्रान्तिकारी जिल्ला समिति भ्रष्टाचारको कम्प्युनिस्ट विद्यार्थी प्रशिक्षण कार्यक्रम जिल्लाको कन्काई क्याम्पसमा सम्पन्न गरेको छ। कार्यक्रममा सहभागीलाई प्रमुख अतिथि अखिल क्रान्तिकारीका महासचिव प्रकाश शाहीले प्रशिक्षण दिएका थिए। त्यसैगरी विशेष अतिथि भ्रष्टाचार जिल्ला इन्चार्ज सौगात आचार्य, अखिल क्रान्तिकारीका कोषाध्यक्ष नरेन्द्र विक, भ्रष्टाचार जिल्ला सेक्रेटरी सुमनसिंह पौडेल, केन्द्रीय सदस्य तथा मेची ब्युरो संयोजक गणेश कार्की, पूर्वविद्यार्थी नेता तथा बिर्तामोड नगर सेक्रेटरी प्रवीनलगायत उपस्थित थिए। कार्यक्रममा भ्रष्टा

लाहुरे सेक्युरिटीमा १० सदस्यीय एकाइ समिति गठन भएको छ। समितिको अध्यक्षमा मनोजकुमार दवाडी छन्। कार्यक्रममा नारायण तोलाङ्गो र विशेष अतिथि हरिबहादुर थापामगरको उपस्थिति थियो। यसैगरी काठमाडौँमा सिप्रदी ट्रेडिङ कम्पनी प्रालिममा अटो मजदुर सङ्गठनको एकाइ निर्माण भएको छ। ११ सदस्यीय एकाइ समितिको अध्यक्षमा रामदीप थापा, उपाध्यक्षमा अरुण सारुमगर, सचिवमा सविन भट्टराई र कोषाध्यक्षमा मनोज श्रेष्ठ चयन भएका छन्। कान्तिपुर पब्लिकेसन प्रालिमामा राम वाग्लेको नेतृत्वमा अखिल नेपाल क्रान्तिकारी सञ्चार तथा छापाखानामा मजदुर सङ्घ निर्माण भएको छ। सङ्घले मङ्सिर २५ गते बृहत् अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरेको छ। कान्तिपुर पब्लिकेसन प्रालिको व्यवस्थापनले विगतमा गरेका ९ बुँदे सम्झौता

अहिलेसम्म कार्यान्वयन नगरेको भन्दै राजपत्रमा उल्लेख भएका सेवासुविधा र तलब तत्काल लागू गर्न माग गर्दै पुनः ७ बुँदे माग राखेर दबाव दिएको छ। अन्तरक्रियामा महासङ्घका केन्द्रीय कोषाध्यक्ष विनोद थापाले सम्बोधन गरेका थिए।

यसैबीच अखिल नेपाल क्रान्तिकारी ट्रेड युनियन महासङ्घको पेसागत सङ्गठन अखिल नेपाल क्रान्तिकारी सेक्युरिटी सङ्घ काठमाडौँ जिल्लाले श्रमजीवीहरूको श्रमशोषण बन्द गर्न र पूर्ण रोजगार सम्झौता कायम गरी रोजगारदाताको स्तरमा उभिन सञ्चालकहरूलाई आग्रह गरेको छ। सेक्युरिटी सङ्घ काठमाडौँ जिल्ला अध्यक्ष हरिबहादुर थापामगरले मङ्गलबार विज्ञापित जारी गर्दै मजदुर हितविरोधी दलाल पुँजीपतिहरूका विरुद्ध एक भएर लड्न मजदुरहरूलाई आग्रह गरेका छन्।

अखिल (क्रान्तिकारी)

को अभियान नेपाल-भारतको सीमामा

रातो खबर संवाददाता/भ्रष्टा

नेपाल कम्प्युनिस्ट पार्टी निकट अखिल (क्रान्तिकारी) केन्द्रीय समितिको अभियान देशव्यापी रूपमा निरन्तर अगाडि बढिरहेको छ। अभियान टोली मेची नगरको सीमास्तम्भसम्म पुगेर सीमा क्षेत्र अवलोकन गरेको बताइएको छ। बुधबारसम्म खोलापारि रहेको सीमास्तम्भ बिहीबार भारतीय पक्षले सारेको र नेपालको टूलो भूभाग कब्जा गरेको प्रति अखिल (क्रान्तिकारी) भ्रष्टाचार जिल्लाको विशेष ध्यानकर्षण भएको अध्यक्ष सन्जय राईले बताएका छन्।

अभियान पूर्वी नेपालदेखि पश्चिम नेपालसम्म उत्साहजनक रूपमा अगाडि बढ्दै गएको जानकारी अभियान टोलीले दिएका छन्। अभियानकै क्रममा टोलीले पूर्वी नेपालको भ्रष्टाचार जिल्लास्थित नेपाल-भारत सीमामा रहेको काँकडभिट्टा बहुमुखी क्याम्पसमा सङ्गठन निर्माण गरेको छ। अखिल (क्रान्तिकारी) भ्रष्टाचार जिल्लाले समीरको अध्यक्षतामा १७ सदस्यीय मूल एकाइ समिति गठन गरेको जानकारी अखिल (क्रान्तिकारी) केन्द्रीय सदस्य तथा भ्रष्टाचार जिल्ला अध्यक्ष सन्जय राईले दिएका छन्।

भएको बताउँदै त्यसकै बारेमा जनतालाई स्पष्ट बनाउन आफ्नो पार्टी अभियानमा रहेको बताए। सिंहदरबार गाउँगाउँमा ल्याउने नारा दिएर दलाल संसदीय व्यवस्थाका अधिकारीहरूले गाउँगाउँमा भ्रष्टाचार र लुटतन्त्र पुऱ्याएको भन्दै त्यसका विरुद्ध प्रतिरोध गर्न एकीकृत जनक्रान्तिमा सामेल हुन जनतालाई आह्वान गरेका छन्।

इन्चार्ज सिंहले भने, स्थानीय निकायको चुनाव, प्रदेशसभा र प्रतिनिधिसभाको चुनावको बेला जनतालाई स्थायित्व, समृद्धि, विकास, शान्ति र समाजवाद हुन्छ भन्ने जुन भ्रम छरिएको छ त्यसबाट मुक्त हुन आवश्यक छ।

अभियानमा क्षितिज सांस्कृतिक परिवारका कलाकारहरू जनसङ्गीत अभियान लिएर जनताको घरदैलोमा पुगिरहेका छन्।

पृष्ठ १ बाट क्रमशः ...

प्रचण्ड र किरणबीचको सङ्घर्ष

हर्दने र नयाँमा जाँदा कसलाई महामन्त्री बनाउने भन्ने सन्दर्भमा भने प्रचण्डप्रति नै ढल्केका थिए किनकि त्यस बेला किरणपछि पालो स्वतः हुँदा सीपी गजुरेलको थियो, भक्तबहादुर वरिष्ठ भए पनि उनले त्यो अवसर पाउने सम्भावना थिएन। पार्टीमा सङ्घर्ष पनि कुनै न कुनै रूपले चल्थो। सङ्घर्षमा किरणको सहयोगका कारण प्रचण्डलाई नेतृत्वमा आउन सहज भयो। यसमा बादलको साथ पनि प्रचण्डलाई नै थियो। किरण यो सम्बन्धमा आफूले छोडिदिएका र आफ्नै सहयोगमा प्रचण्ड नेतृत्वमा आएको देखाउन चाहन्थे भने प्रचण्ड किरणलाई जितेर क्षमताका आधारमा आएको बुझाउन चाहन्थे। २०४८ पछि यसमा बाबुराम, बादलहरूको पनि समर्थन थियो। प्रचण्ड, बाबुराम, बादलहरूले पछिल्लो समयमा क्रान्तिको समस्या 'जडसूत्रीय संशोधनवाद' पनि हो कुनै समयमा यो अफ्ठ्यारो बन्न आउने गरेको भन्दै रूपमा मोहनविक्रमतिर र भित्र किरणतिर (चौथो महाधिवेशनको लाइन भन्दै) सोझाइरहेका थिए। दोस्रो राष्ट्रिय सम्मेलनवरपर त यसको धज्जी नै उडाइयो पार्टीमा। यसले किरणलाई पोल्नु स्वाभाविक थियो भने प्रचण्डले जसरी पनि यो सत्य बुझाउनुपर्छ भने सोच्यो। प्रचण्डले यो सत्य किरणलाई नै भन्न लगाउने कलाबाजी गर्दै थिए। नेतृत्व तहमा भित्र र बाहिर पर्ने यति फरकले पनि आन्दोलनका हकमा जाँदा कता हो कता धेरै तन्किनु स्वाभाविक थियो र यो तन्किरह्यो पनि। प्रचण्ड र किरणबीचको सङ्घर्षमा यो मनोभावको प्रभाव निरन्तर रह्यो। बादल कारवाहीमा पर्दा उनीमाथि चर्को प्रहार हुनुमा सिद्धान्तको खोलभित्र किरणको यो मनोदशाले पनि काम गरेको थियो। यसबारे बादल पनि स्पष्ट थिए र मौका पर्दा उनले तिखो प्रहार गर्न बाँकी राख्दैथे।

जनयुद्ध आरम्भ र बादलको कारवाहीपछि मुख्य क्षेत्रको नेतृत्व प्रचण्ड आफैँले हेरे। उनले सुरुमा दिवाकरलाई देखावटीमा राखेर भित्र आफैँले सबै निर्णय गर्ने गरे। यो एक हदसम्म ठीकै पनि थियो। पछि भने दिवाकरले निकै मेहनत गरेर नेतृत्व क्षमताको विकास गरेका थिए, त्यसले प्रचण्डलाई निकै ठूलो सहयोग पुग्यो। २०५५ मा नेतृत्व केन्द्रीकरणको बहस बाबुरामसँग हुँदा किरण पनि प्रचण्डको इच्छामा पूर्ण सहमत थिएनन्। किरणले केन्द्रीकरण यो स्तरमा गर्ने बेला नभएको सोचाइ राख्थे तर बाबुरामसँगको लडाइँले गर्दा प्रचण्डसँग रहन पनि बाध्य थिए। प्रचण्डले रूपमा किरणलाई शान्त राखे तर भित्रभित्रै जडसूत्रवादको जरो पनि खन्दै गरे। यो किरणले बुझेका थिए। प्रचण्डले किरणलाई पनि नेतृत्व स्थापनाको विरोधी बताएर प्रहार गर्न थालिसकेका थिए। यो कुरा दिवाकरजस्ता इमानदारले भन्न थालेका थिए। चौथो विस्तारित बैठकपछिको बैठकमा यो सङ्घर्ष प्रस्टै देखियो। मूल सङ्घर्ष बाबुरामसँग भए पनि किरणले पनि प्रचण्डलाई केन्द्रीकरणका नाममा 'तानाशाही' बन्न खोजेको टिप्पणी गरेका थिए तर केन्द्रीय समितिले बाबुराम, किरण दुवैलाई प्रहार गर्‍यो र जनयुद्धलाई उच्चता दिनका लागि नेतृत्व केन्द्रीकरणको आवश्यकता रहेको संश्लेषण गर्‍यो।

विचार संश्लेषणको बहस अगाडि बढेपछि सिलगुडी बैठकमा बादलले किरणलाई प्रहार गरे। उनले जनयुद्धको तयारीदेखि अहिले पनि पार्टीमा जडसूत्रीय संशोधनवाद बाधक बनिरहेको त्यो 'चाणक्य र चन्द्रगुप्त' को भूमिकामा बस्न खोजेको विश्लेषण गरे। बादलको यो टिप्पणीमा प्रचण्ड र बाबुरामले पनि कुनै न कुनै रूपले सहमति जनाए। त्यही बेला बाबुरामले प्रचण्डको सहमतिमा भारतलाई भेटेका थिए र उनीहरूको विवाद मिल्नेतिर गइरहेको थियो। किरणमाथिको यो प्रहार अप्रत्याशितजस्तो थियो। किरणले यो चाल प्रचण्डको नै हो भन्ने बुझिहाले र निकै उद्वेगित र भावुक हुँदै भने, 'मुट्टामा प्युज बाल्न तयार छु।' उनी भावुक भएर बोलेपछि बैठक नै स्थगित भयो तर पार्टीमा जनसूत्रीय संशोधनवादमाथि विशेष रूपले प्रहार हुन थाल्यो। एक हदसम्म जडसूत्रवादको समस्या देखिन्थ्यो र थियो पनि। पुरानोले नपुग्ने नयाँमा जान तयार नहुने हुँदा जडसूत्रवादको चक्कर चल्छ। जडसूत्रवादले पनि अन्ततः क्रान्तिलाई विसर्जन नै गर्दछ। प्रचण्डले मौका पाएसम्म भन्न थालिसकेका थिए, 'किरणले भनेको मानेको भए जनयुद्ध सुरु नै हुने थिएन। जनयुद्ध सफल हुन्छ भन्नेमा उनी विश्वस्त थिएनन्।' यो विषय बादल, बाबुराम र दिवाकरले पनि भन्ने गर्थे।

२०५९ सालमा दुम्ला बैठकले २१ औँ शताब्दीको जनवाद पारित गर्‍यो। त्यसमा कैयौँ विषय सकारात्मक भए पनि स्टालिनमाथिको प्रहार,

जडसूत्रवादमाथिको प्रहार र बहुदलीय प्रतिस्पर्धाको मान्यतामा विशेष जोड थियो। यसका पछाडि पनि किरणतिरको सङ्घर्षको झल्को देखिन्थ्यो। किरणबारे धेरै टिप्पणी आउन थालेका थिए। जनयुद्धलाई पनि जित्न सकिँदैन भन्ने दृष्टिकोण राख्छन्, निराश देखिन्छन् भन्ने चलिरेहेको थियो। पार्टीमा रूढवाद र जडसूत्रवादबारे बहस गर्नुपर्ने र त्यो समस्यालाई हल गर्नुपर्ने भन्ने छलफल सुरु भइसकेको थियो। यो बहस चल्दै गर्दा किरण गिरफ्तार परे। उनी गिरफ्तार परेको विषयलाई पनि पार्टीमा रहस्यमय तरिकाले बुझियो। सुरुका ३ दिन कतैबाट बाहिर प्रचार नगर्ने भन्ने आयो, रूपमा हेर्दा छुटाउन सकिन्छ कि भन्ने सकारात्मक तर्क नकारात्मक दृष्टिले हेर्दा समयमै नबोलेर फसाएजस्तो देखिने भयो। गिरफ्तारी पनि किरणकै कमजोरीले भयो भन्ने बढी भयो किनकि उनी आँखाको उपचारमा गएका थिए। नेपालमा भर्खरै म्याग्दी कारवाही भएको थियो। परिस्थितिलाई बुझ्न नसकेको भन्ने भयो तर किरणको भनाइमा प्रचण्डलाई सोधेर नै उपचारमा गएका थिए। जे भए पनि किरण गिरफ्तार पर्नुमा केवल किरणको कमजोरी मात्र थिएन, त्यहाँ पार्टीभित्रको सङ्घर्षलाई ध्यान दिएर भारतले खेलेको खेल पनि थियो। गिरफ्तार नै गर्न चाहेको भए सिलगुडीमा बसेका किरणलाई भन्दा दिल्लीमा बस्ने प्रचण्ड-बाबुरामलाई सजिलो थियो। किरण यसरी गिरफ्तारीमा परेपछि उनीसँगको प्रचण्डको सङ्घर्ष त्यहाँ रोकियो। उनी गिरफ्तार नखाँदा हुन् त यो निश्चित थियो- कुनै न कुनै स्तरको सङ्घर्ष किरणसँग भइसक्यो किनकि जनयुद्धको विस्तारले प्रचण्डको प्रभावलाई कसैले पनि चुनौती दिन सक्ने अवस्था नै पार्टीमा थिएन। प्रचण्डले गर्ने इशारामा पूरै पार्टी विशेषतः नयाँ पिँटै एक ढिक्का भएर सङ्घर्षमा अग्रसर हुन्थ्यो तर किरण गिरफ्तार भएपछि प्रचण्ड बेलाबखत किरणको उपस्थिति खट्किएको, बहस गर्ने शक्ति कमजोर भएको अनुभूति गर्थे र पार्टीमा कुरा हुँदा उल्लेख पनि गर्थे।

शान्तिप्रक्रियापछि किरण जेलबाट निस्किए। उनले पार्टीका बहसहरू सुने। प्रचण्ड-बाबुरामको दमदमी हेरे। उनीहरूको भद्रा कार्यशैली र दम्भ पनि देखे। केही चिने-जानेका कमरेडहरूले प्रचण्ड-बाबुरामले बिगाडै गएको र प्रचण्ड विचलित भएको तर्क पनि सुने। यो सुनाउने पहिलो व्यक्तियमध्ये जनार्दन शर्मा 'प्रभाकर' भएको कुरा किरण एक हदसम्म प्रचण्डलाई किरणले भन्न सकलान् र रूपान्तरण होला कि भन्ने सदाशयले पनि थियो। २०६३ मा चितवनको होलील्यान्ड स्कुलमा भएको प्रशिक्षणमा पहिलोचोटि किरणले प्रचण्ड-बाबुरामले भनिरहेको 'दुई कार्यनीति' र 'संविधानसभाबाट संविधान' अझै बुझिनसकेको तर्क राखेका थिए। यसले हललाई उद्वेगित पारेको पनि थियो। प्रचण्डले यसलाई बुझिहाले र केही प्रस्ट पाउँदा किरणसँग बसेर समाधान गर्ने जबाफ दिए।

२०६४ सालमा बालाजु पाँचौँ विस्तारित बैठकमा किरणसहित हामीले कार्यशैली, लोकतान्त्रिक गणतन्त्र र विद्रोहबारे बहस गर्‍यो। पछि किरणसहित भएर दस्तावेज सच्याउने भन्ने भयो तर प्रचण्डले दस्तावेज नै तल पठाएनन्। यो पनि बीचमै रोकियो। त्यसपछि तुरुन्तै पार्टी संविधानसभाको

Is/of / kʃ08sf ; ofʃ
aʃs eP xfiɦgl. b0{nf0g
; ʌBif{ ? ePkI5 t/ of
xn ePg / x'g]cj :yf
klg lyPg . kfn^a6f/df b0{
nf0g ; ʌBif{c; rlsɔf].
o; sfi]gʃ:t] klg Is/0fn]g
u/] . wʃlɔ3f6df kUbf ; ʌBif{
pTsif(ʃkUof]. kʃ08 hlj gdf
klxnfi]6s cNkdtdf ku]
t/ Is/of kʃ08nf0{kng]ɛGb
; kfGt/of eGb]a ;] .

चुनावतिर मोडियो। किरण प्रचण्डले गल्ती गरिरहेको विशेषतः बाबुरामसँग लागेर दक्षिणपन्थी बाटो पकड्न थालेको विचार राखिरहेका थिए। पार्टीमा क्रमशः प्रचण्डविरुद्ध सङ्घर्ष बढ्न थाल्यो। किरणले यसको नेतृत्व गरे। जब २०६६ सालमा खरीपाटी राष्ट्रिय भेला भयो, त्यहाँ प्रचण्ड-बाबुरामले 'जनपक्षीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र' को राजनीतिक प्रस्ताव पेस गरे। त्यो कार्यक्रम सीधा नयाँ जनवादी गणतन्त्र वा जनगणतन्त्रका विरुद्ध ल्याइएको संशोधनवादी कार्यक्रम थियो। त्यसमा हामी सहमत हुनसक्ने कुरे थिएन। त्यसका विरुद्ध हामीले 'जनगणतन्त्र' को कार्यक्रम पेस गर्‍यो। यसको नेतृत्व किरणले गरे। त्यहाँ पहिलोपटक प्रचण्ड र किरणको फरक धार निर्माण भयो। किरणले यसलाई जनयुद्धकालदेखि प्रचण्डले गरेका धूर्त्याइँका विरुद्ध पनि सदुपयोग गरे। प्रचण्डले पनि यो कुरा राम्रोसँग बुझे तर समयले कसरी पल्टा खायो भने यो सङ्घर्षमा किरण क्रान्तिकारी र आक्रामक, प्रचण्ड दक्षिणपन्थी र रक्षात्मक बनेका थिए। इतिहासको विश्लेषणमा पनि किरण स्वतः प्रभावीजस्ता बनिरेहेका थिए।

किरण र प्रचण्डका सयौँ बैठक भए होलान्। दुई लाइन सङ्घर्ष सुरु भएपछि तर यो हल भएन र हुने अवस्था पनि थिएन। पालुडारमा दुई लाइन सङ्घर्ष अरू चर्कियो। यसको नेतृत्व पनि किरणले नै गरे। धोबीघाटमा पुदा सङ्घर्ष उत्कर्षमै पुग्यो। प्रचण्ड जीवनमा पहिलोपटक अल्पमतमा पुगे तर किरण प्रचण्डलाई फेर्नेभन्दा रूपान्तरण भन्दै बसे (प्रचण्ड भएको भए नेतृत्व परिवर्तन हुन्थ्यो)। बाबुराम र प्रचण्ड मिलेर जनमुक्ति सेना विसर्जन गर्ने निर्णयमा पुगेपछि किरणकै नेतृत्वमा विद्रोह भयो र नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी-माओवादी बन्यो। यसरी प्रचण्ड र किरणको सङ्घर्ष विभाजनसम्ममा पुगेर टुङ्गियो। प्रचण्ड आफ्नो विचलनको पराकाष्ठामा पुग्दै एमालेसँग एकता गरेर जीवन धानेमा पुगेका छन् भने किरण विचारको दृष्टिले क्रान्तिकारी धारामा

बसे पनि कार्यनीतिका दृष्टिले टाउको संसद्वादी उपयोगवादको दुलोभित्र घुसारिरहेका छन्। उनले त्यसबाट टाउको निकाल्लान् वा अकर्मण्यताको भुमरीमा अल्झिएर पुच्छ मात्र क्रान्तिर फर्काइरहलान् ? त्यो कुरा भाबी आन्दोलनले प्रस्ट पार्ला !

(घ) प्रचण्ड र आलोकबीचको सङ्घर्ष
प्रचण्ड-आलोक समकक्षी वा सहपाठी होइनन् तर एकअर्कोका हितैषी भने पक्कै हुन्। प्रचण्ड पहिलो लहरका नेता थिए भने आलोकले आफूलाई त्यसपछिको नेता बनाउन चाहन्थे। सायद प्रचण्डको स्वभावअनुसार त्यो आशवासन वा ढाडस दिएका थिए भन्न सकिन्छ। आलोक पनि केही क्षमता नभएका होइनन्, सामान्य परिवार र मजदुर वर्गबाट आएका, औपचारिक अध्ययन कम भए पनि विषय प्रस्तुत गर्न सक्ने र चलाखखालका मान्छे थिए। खटन-पटन पनि चुस्त प्रकारले गर्न सक्थे। त्यसै भएर पनि होला, प्रचण्डले निर्मल लामाहरूसँगको दुई लाइन सङ्घर्षमा आलोकलाई बेसी प्रयोग गरे। उनको पार्टी हैसियत पनि अन्य नेताहरूको तुलनामा छिटो उँभो लाग्यो। जनयुद्धको तयारी र पहलपछि सीपीलाई देपेट्दा पनि आलोक नै प्रयोग भए। आलोकलाई अवसर पनि दिए र पाए। जनयुद्धको तयारीमा आलोकको राम्रै तत्परता र सहयोग रह्यो प्रचण्डलाई। जनयुद्ध सुरु भएपछि उनकै नेतृत्वमा पहिलो सफल चौकी रेड पनि राम्रोछपको बेथानमा सफल भयो। त्यस कारवाहीले उनलाई अरू माथि उठायो। जनयुद्ध दोस्रो योजनामा उनको प्रशंसा पनि भयो। उनी क्रमशः पूर्वका नेता भए। त्यहाँसम्म प्रचण्ड र आलोकको विषय मिल्थ्यो।

अन्य कमान्ड वरिष्ठ नेताले हेर्दथे तर पूर्व आलोकले हेर्दथे। त्यसले उनीमा दम्भ र महत्वाकाङ्क्षा बढायो। आलोकमा नेतृत्व महत्वाकाङ्क्षा बढी देखिन थालेपछि भने प्रचण्ड उनीबाट झस्किन पुगे। आलोकले के के गर्‍यो भन्ने पर्न थाल्यो। यता बाबुरामले आलोक भनेपछि फुटेको आँखाले पनि हेर्न चाहँदैनथे, उनका बारेमा उपत्यका र पूर्वबाट अनेक सूचना प्रचण्डकहाँ पुग्न थाल्यो। आलोक सुरा-सुन्दरीमा फस्यो र पार्टीमा गुट जन्मायो भन्ने खबर पार्टीमा चल्थो। प्रचण्डले नै पछिल्लोपटक यो चलाए। त्यही क्रममा बेथानको वीरता दिवस मनाउने पोस्टरमा आलोकले प्रचण्डसँगै आफ्नो कोटेशन राख्न लगाए। उनको कोटेशन थियो, 'बलिदान क्रान्तिको ऊर्जा हो।' केही नेताहरूले यसलाई आलोकलाई किनारा लगाउने ठूलो मुद्दा बनाए जसले आलोकको चुरीफुरी मन पराएका थिएनन्, उनीहरूले त चर्को नै उठाए। उनले एकजना महिला कार्यकर्तासँग यौनसम्बन्ध बनाएको पनि उजुरी आयो। उता बाबुरामसँगको सङ्घर्षमा आलोक चर्को रूपले उत्रिएका थिए। उनले बाबुरामलाई ट्राट्स्की र देडसँग दाँजेर हानेका थिए। यद्यपि यसमा प्रचण्डको नै इशारा थियो। पछि आलोकको मुद्दा उठेपछि बाबुराम पनि सिस्नेकीराजस्तो उत्रिए। उनले यति भने, 'यो मान्छे कम्युनिस्ट नै होइन, यसले पार्टी डुबाउँछ।' त्यही समय २०५६ मा पार्टीमा सबै नेताहरूले आफ्नो समस्या आफैँले लेख्ने र पार्टीमा विवरण राख्ने भन्ने

निर्णय गरियो। सम्भवतः आलोकलाई सीधा भन्न गाह्रो परेपछि प्रचण्डले लगाएको बुद्धि पनि हुन सक्छ। सबैले लेखेको आत्मालोचना मिल्थ्यो तर आलोकले लेखेको आत्मालोचनामा आत्मालोचनाको भाव कम थियो। उनले त आत्मप्रशंसाजस्तो पो लेखेर ल्याएछन्। कमजोरी लेख्न उनलाई मनै लागेन वा हाम्मे पच्यो। दुईपटक लेख्न लगाउँदा पनि त्यस्तै भएपछि त्यो त्यसै राखियो। त्यही समयमा हो, बाबुराम आलोकविरुद्ध बतुराएको। पछि प्रचण्ड पूर्व गएर बुझेपछि के भेटे भने आलोकले पूर्वी-ब्युरोलाई नै नियन्त्रणमा लिइसकेको रहेछ। केही नेता छोडेर आलोकका पक्षमा छन्। प्रचण्डलाई समर्थन गर्नेमा यो नै आलोकको क्षमता थियो, प्रचण्डसँग परेपछि यो उनको अपराध बन्न पुग्यो। खासमा जब आलोकलाई पूर्वबाट केन्द्रीय कार्यालय हुँदै पश्चिम सार्ने कुरा भयो, सायद आलोकको इशारामा पूर्वी-ब्युरोले यसको विरोध गर्‍यो। यति पाएपछि प्रचण्ड झन् झस्किए आलोकसँग। अनि त आलोकलाई कारवाहीमै राखेर उनीविरुद्ध संश्लेषण गरियो- 'आलोक प्रवृत्ति।' आलोक प्रवृत्तिका विशेषता भनेर केही बुँदाहरू बने त्यसमा मुख्य थिए : १. चर्को क्रियाशीलता र क्रान्तिकारी लाइनको उग्रपक्षधर, नेतृत्वको चाकरी गर्ने। २. अभिव्यक्तिमा अतिरञ्जना, ससाना कुरामा झूट बोल्ने। ३. आर्थिक अराजकता र यौनकमजोरीलाई त्यागका रूपमा प्रस्तुत गर्ने। ४. माथि चाकरी तल नोकरशाही व्यवहार। ५. गुटबन्दी गर्ने। ६. द्वैतचरित्र प्रदर्शन गर्ने, निम्नपुँजीवादी, गैरकम्युनिस्ट आदि। यी आरोप पनि उनको मुखमा नलगाएर बडो पड्यन्त्रपूर्ण तरिकाले पहिले उनलाई फकाएर पश्चिममा सरुवा गरिएपछि मात्र भनियो। पछि आरोप थोपदै कारवाही गरियो र राप्तीमा पठाइयो। पछि त एकप्रकारले बन्दी बनाइयो। आलोकले प्रचण्डलाई जसरी सहयोग गरेका थिए, सायद प्रचण्डबाट यसखालको हमला र धोका होला भन्ने उनले सोचेका थिएनन्। उनी यस्तो कारवाहीबाट विकृष्ट नै बने। बेलाबखत भाम्न पनि खोजे तर के गर्ने, उनलाई कुनै अडकल नै भएन। उनी एकप्रकारले असहायजस्ता हुन पुगे। तैपनि राप्तीको शीतल स्वभाव र कसैलाई पनि अपमान नगर्ने संस्कारबाट उनी धानिए।

अफसोच ! उनी सरकारी सैन्य-अप्रेसनको बेला रोल्पामा सेनाको गोलीद्वारा मारिए। उनी भाम्न चाहेको भए भाम्न पनि सक्थे। उनको सुरक्षामा रहेका कमरेडहरूले जोगाउन पनि निकै कोसिस गरेका थिए तर उनले आलतटाल गरेर जोगिन मानेनन्। उनले सेनासँग के गर्न खोजेका थिए भन्न सकिँदैन तर सेनाको गोलीबाट उनी मारिए। उनकै कारणले एकजना मितलिसियाका युवा पनि सहिद भए। जनयुद्धमा रहँदासम्म आलोकलाई सहिद पनि मान्ने कुरा भएन। आलोक सेनासँग आत्मसमर्पण गरेर पार्टीविरुद्ध जान खोजेका थिए भन्ने तर्क पनि भए। प्रचण्डप्रतिको प्रतिशोध मानसिकताले त्यहाँ पुर्‍याउँदैनथ्यो भन्न पनि सकिँदैन। उनले यस्तो एकलोपन र अपमानभन्दा बरु गोली खाएर मर्नै, जे होला भन्ने सोचेको पनि हुन सक्छन्। जे होस्, उनी सेनाबाट मारिए। पार्टी शान्तिप्रक्रियामा आएर दुई लाइन सङ्घर्ष चलिरेहेको सन्दर्भमा खरीपाटी भेलापछिको सिन्धुपाल्चोक सुकुटेको स्थायी समिति बैठकले उनलाई सहिद मान्ने निर्णय गर्‍यो। कैयौँ कमजोरीका बाबजुद कम्तीमा उनी सहिदसम्म बन्न पाए। कम्युनिस्टको दृष्टिकोणमा स्वर्ग र नर्क त हुँदैन तर पनि हुन्थ्यो भने उनको 'आत्मा भड्किएको' भए केही राहत अवश्य पाउँथ्यो ! कि प्रचण्ड दलाल पुँजीवादी संसदीय व्यवस्थाको रक्षक, माओवादीलाई आतङ्कवादी भन्ने सत्ताको संरक्षक, सहिदहरूलाई गोलीले उडाउने राजनीतिको सञ्चालकमा पतन हुन पुगेका छन् भने आलोकले कमजोरीकै कारणले हो भने पनि कम्तीमा जनताको सहिद बन्ने सौभाग्य पाएका छन् ! यो पनि मान्न कर लाग्छ- प्रचण्ड-बाबुरामले आलोकलाई जस्ता आरोप लगाएर आलोकको मृत्युले त्यसलाई जाँच्ने मौका मिलेन तर आलोकलाई ती आरोप लगाउनेहरू नै वास्तवमा इमानदार र क्रान्तिकारी कम्युनिस्ट थिएनन्। उनीहरूले आलोकलाई कम्युनिस्ट कोणबाट नभई बुजुवा, संसद्वादी, उपभोगवादी, अवसरवादी कोणबाट लगाएका रहेछन् भने भने यिनीहरूको विचलन र पतनबाट स्पष्ट हुन्छ। एक ठाउँमा माओले भन्युभएको छ, 'कुनै एक समयमा क्रान्तिकारी भएर पुग्दै, आजीवन क्रान्तिकारी बन्नु वास्तविक क्रान्तिकारीको परिचायक हो।' प्रचण्डको हकमा पनि यही भनाइ चरितार्थ भएको छ।

(महापतनबाट)

सहिद छोराको पत्र ...

जाँदा बुझिन्छ त के बुझिएन भनेर वडा अध्यक्षलाई फोन गर्दा अलिअलि कन्याडकरुड लेखेर पठाउनु न भन्यो । एक बजिसक्यो । अब सीडीओ काम पनि हुँदैन भन्दै नाक खुम्चाउँदै थियो । ममीले सीडीओ को नं. दिनुस् भन्दा सार्वजनिक नै पनि छैन भन्यो । ममीले तुरुन्तै सावित्री काफ्लेलाई फोन नं सीडीओ रामप्रसाद आचार्यको निजी नम्बर मान्नुभयो र कुरागर्नु भयो । उहाँले देवकलाजी, हजूर पौने ४ सम्म पुनुभयो भने काम बन्छ भनेपछि वडा अध्यक्ष लाजले बाहिर निस्किए । त्यहाँको वडा सचिव गोपालप्रसाद डुङ्गेल सर धेरै राम्रो र विवेकशील हुनुहुँदो रहेछ । ममीले सर, यस्ता जनप्रतिनिधिबगसँग बसेर काम गर्न कतिको सहज छ भनी सोध्दा मेडम आफैँ मूल्याङ्कन गर्नुस् न । हामीलाई कति सजिलो, कति अन्धयोरो भन्दै छिटोछिटो काम सकिदिनुभयो र एउटा निजी मोटर पनि २५०० मा मिलाइदिएर ठूलो सहयोग गर्नुभयो । विराटनगर जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा पुग्दा चन्द्रप्रसाद गुरागाईले परिचरभएको रहेछ । उहाँले नागरिकता बनाउन सहयोग गर्नुभयो । ममी भने आईएमईमा पैसा निकाल्न जानुभयो । मलाई पनि केही थाहा थिएन । हतारहतार नागरिकता त बन्यो तर मेरी आमा शशीकलाको नाम लेख्न छुटेछ । ममीले हेरेपछि पो बल्ल थाहा भयो । नभन्दै त्यही दिन ४ नवज्दे भ्रपा फर्कियो । अर्को दिन मेरो राहदानी बनाउने भन्ने थियो । भ्रपाका प्रजिअ रामप्रसाद आचार्य र गोपालप्रसाद डुङ्गेल सरले बसाइँसराइ गराएर बर्दिया लगेपछि उहाँबाट बनाउँदा सजिलो होला भनेपछि बसाइँसराइको कागज बनाएर ल्याइयो । एकएकै हातै काम गर्नुपर्ने । कञ्चनपुरमा जन्मिएर पनि भ्रपाको जन्मदर्ता, बर्दियामा हुर्के पनि मोरङबाट बर्दिया बसाइँसराइ बनाउनुपर्ने । अहिले कस्तो कानुन भन्ने लाग्यो ।

संसदीय व्यवस्थाका विरुद्ध बन्दुक उठाउँदा मेरा आमाबाबालाई मान्यो । त्यही व्यवस्था सदृह र विस्तार गर्ने बेला मेरी ममी देवकला अधिकारीलाई ७० दिन हिरासतमा राख्यो र चुनावको नाटक मञ्चन गरियो । तीनवटै चुनावको प्रक्रिया पुर्‍याएर राज्य अहिले क्रूर दमनमा उत्रिएको छ । पहिले तलबाट पेल्यो, अहिले माथिबाट पेल्दैछ । घरका तीनतीनजना मान्छे सहिद भएका प्रकाण्डजस्ता व्यक्तिलाई गिरफ्तार गरी भुट्टा मुद्दा लगाउँदै सर्वोच्चको आदेश पनि नमानि कयौँ जिल्ला घुमायो । गोरेखा जेलब्रेक गर्ने उमा भुजेललगायत पोलिटब्युरो र केन्द्रीय सदस्यहरूलाई आज फेरि त्यही व्यवस्थाले गिरफ्तार गरी थुप्रै नेता-कार्यकर्तालाई दमनमा उत्रिएको छ । शिक्षा राज्यको दायित्व भन्ने सरकारले सानासाना बालबच्चाले खाने खाजा पनि कटौती गरेको छ । उता नेपाली भूमि कालापानीलगायत भूगोल गुमाएको नक्सा निकाल्दा सरकार र नापी विभागविरुद्ध आवाज उठाउनुपर्दा लज्जाबोध भएको छ । राष्ट्रवादी जामा लगाएर भोट जितेका केपी र एमालेमा विलय भएका पीकेले लाजे नमानि आफ्नो सीमा र क्षेत्रीय अखण्डताविपरीत सार्वभौमिकतामा आँच आउने गरी सरकारले कुन

आधारमा उक्त नक्सा प्रकाशित गर्‍यो, अनुसन्धानको विषय बनेको छ ।

हजारौँ सहिदको बलिदान, घाइते-अपाङ्ग, सेयौँ बेपत्ता योद्धा र लाखौँ जनताको गौरवपूर्ण इतिहास बोकेको महान् १० बर्से जनयुद्धले स्थापित गरेका मूल्य, मान्यता र बहादुरीको कीर्तिमानलाई विश्वसामु कहिल्यै नभुक्ने चिनारी र पुरानो दलाल सत्ताले लाडेका सबैखाले उत्पीडनलाई अन्त्य गरेर वैज्ञानिक समाजवादी सत्ताका लागि फेरि एकपटक सम्पूर्ण नेपाली जनता जरूरी उठ्नुपर्ने भएको छ । महासचिव क. विप्लवले १० वर्षको जनयुद्धबाट पाठ सिक्ने सहिद, बेपत्ता र पूर्णकालीन सदस्यका परिवारको भविष्यका बारेमा राम्ररी स्पष्ट खाका कोर्दै अगाडि बढ्नुपर्ने हुन्छ । दलाल सत्ताको आँखाको किसिङ्गर भए पनि सर्वहारा वर्ग, नेपाल र नेपालीको चिन्कलो आँखाको नानी बन्नुपर्ने हुन्छ । कठोर परिस्थितिसँग जुध्दै र भिड्दै जाँदा प्रचण्डले जस्तो थोका नदिनुहोला । निरन्तर क्रान्तिमा अगाडि बढे हाम्रो पनि साथ र सहयोग निरन्तर मिल्नेछ ।

‘केपी प्रचण्डको ...

ममता सुर्खेतीलगायतले सम्बोधन गरेका थिए भने अखिल नेपाल जनसांस्कृतिक महासङ्घको केन्द्रीय टोली सामना परिवारले सांस्कृतिक प्रदर्शन गरेको थियो ।

सभालाई सम्बोधन गर्दै नेता पुनले देशका बौद्धिक र श्रमिक देशबाहिर पलायन भइरहेकोप्रति इङ्गित गर्दै श्रमिक र बौद्धिक पलायन हुने देश कहिल्यै सम्मृद्ध नहुने बताए । उनले केपी-प्रचण्डको समाजवाद दरिद्रता र अभावको दलाल पुँजीवाद भएको दाबी पनि गरे । दलाल पुँजीवादले देश र जनतालाई बर्बादीको दिशामा लगेकाले नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीका महासचिव विप्लवको नेतृत्वमा एकीकृत जनक्रान्तिको नयाँ बाटोमा अघि बढेको र त्यसमाफर्त नै समाजवाद ल्याउने उनले बताए ।

कार्यक्रममा पार्टीका डोटी जिल्ला इन्चार्ज शिखर, महाकाली ब्युरो कार्यालय सचिव सङ्घ, सेती ब्युरो न्याय विभागका प्रमुख अमर, सामना परिवारका संयोजक सरल माझी, दलित मुक्तिमोर्चाका केन्द्रीय सदस्य विरु तिरुवा, अखिल नेपाल महिला सङ्घ क्रान्तिकारीकी केन्द्रीय सदस्य शर्मिला थापा, सहिद परिवारका सदस्य, शिक्षक, प्राध्यापक, विद्यार्थी, बुद्धिजीवी, पत्रकार र जनसमुदायको उपस्थिति थियो । कार्यक्रममा सहिद परिवारलाई सम्मान गरिएको थियो । कार्यक्रम पार्टीसचिव टीका रानामगरको अध्यक्षता, सामनाका कलाकार आरोह नेपालीको सञ्चालन र जिल्ला इन्चार्ज अमर बुढा ‘अविनाश’ ले स्वागतका सम्पन्न भएको थियो ।

यसैबीच नेकपा डँडेलधुराको आयोजनामा मङ्सिर २९ गते शनिबार पर्शुराम नगरपालिकाको लालढुङ्गा बजारमा विशाल जनसभा सम्पन्न भएको छ । बन्दाको चैनपुरमा सोमबार नेकपाको जनसभा सम्पन्न भएको हो ।

संसदीय व्यवस्थाका ...

पार्टी नेपाली काङ्ग्रेसमा अहिले विभिन्न गुटहरू सतहमा देखापरेका छन् । नेपाली काङ्ग्रेसको स्थापनाकालदेखि सधैंजसो कोइराला परिवारले नेतृत्व गर्दै आएको छ । उक्त पार्टीको गत महाधिवेशनमा पहिलोपटक शेरबहादुर देउवा सभापति बन्न पुगेका थिए । उनी सभापति भएपछि प्रधानमन्त्री बने । प्रधानमन्त्री हुँदा चुनाव भयो । चुनावमा नेपाली काङ्ग्रेस हारेन मात्र, असाध्यै कमजोर प्रतिपक्षी बन्न पुग्यो । त्यसको दोष नेपाली काङ्ग्रेसमा कोइराला पक्ष र रामचन्द्र पक्षले देउवालाई दिँदै आएका छन् । तर देउवा यसलाई स्वीकार नै तयार छैनन् । विदेशी शक्तिको चाहनामा नेपाली काङ्ग्रेसको नेतृत्वलाई असाध्यै शक्तिशाली बनाउने खेल चलाइराखेको छ । अहिले पश्चिम, दक्षिण र पूर्वीराज्यको चाहना यस पार्टीमा टकराइराखेका छन् । त्यसैले उक्त पार्टीभित्रको अन्तर्विरोध जेलिएर रहेको छ ।

ठीक यसैगरी सरकारमा रहेको नेकपाको एकतापछिको पहिलो बैठक अहिले चलिराखेको छ । उक्त पार्टीभित्र देखिएको अन्तर्विरोधको मुख्य कारण पश्चिम र दक्षिण एक भएर केपीका विरुद्ध लागिरहेका छन् । प्रधानमन्त्री तथा प्रथम अध्यक्ष केपी ओलीका पक्षमा बोलेको जस्तो गरे पनि भित्र दोसा अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालको खेल चलेको स्पष्ट नै बुझिन्छ । यो कुरालाई वामदेव गौतमले सरकारको विरोध गर्नु, पुष्पकमल दाहाललाई अध्यक्षको पूर्ण अधिकार दिनुपर्ने तर्कबाट सहजै अनुमान लगाउन सकिन्छ । ९ जनाको कार्यलय समितिमा चारजनाले गएको बैठक बहिष्कार गर्नु, त्यही बहिष्कारको स्वरमा लगातार वरिष्ठ नेताहरूले बैठकमा स्वर मिलाउनुले यो पार्टीको एकता मात्रै नटिक्ने होइन, सरकार ढाल्नेसम्मको खेल भैराखेको स्पष्ट बुझ्न सकिन्छ ।

यसरी यी दुईवटा मुख्य पार्टीभित्रको अन्तर्विरोध छताछुल्ल हुनुले आफूलाई संसदीय व्यवस्थाका खम्बा भनेर चिनिएका संसदीय पार्टीभित्रको अन्तर्विरोध मात्र नभएर विभिन्न नाममा पुनर्स्थापना गरिएको संसदीय व्यवस्था पुनः सङ्कटमा परेको र जनताले नयाँ विकल्प खोजिहालेका छन् । उनीहरूको पार्टीभित्रको अन्तर्विरोध कथमकदाचित अस्थायी समाधान भए पनि दीर्घकालीन रूपमा जीर्ण रोगका रूपमा रहिरहनेछ । त्यसैले सरकार गठन भएको १० महिना र चुनाव भएको एक वर्षभित्र जुन समस्या देखापरेको छ त्यसले संसदीय खम्बामा दरार मात्र होइन, संसदीय व्यवस्थाकै दिनगन्ती सुरु भएको स्पष्ट बुझ्न सकिन्छ ।

दमनको नीति ...

माकेका धेरै कार्यकर्ता क्रान्तिकारी आन्दोलनमा धुवीकरण भएको र वैद्य समूहका सबै कार्यकर्ता नेकपामा धुवीकरण भएकाले यो गाउँ ‘पूर्वको थबाड’ भनेर चिनिन्छ ।

हेल्लोकमा ...

क्लबले लिम्बू संस्कृति भल्कने गीत, सङ्गीत र नृत्य प्रदर्शन गरेका थिए । कार्यक्रममा नेकपाका केन्द्रीय सदस्य तथा मेची ब्युरो इन्चार्ज सुमन, हेल्लोकका पहिलो कम्युनिस्ट तथा पञ्चायतीकालमा पटकपटक जेल र हिरासत भेलेका रनध्वज लिम्बू र ताप्लेजुङ जिल्ला इन्चार्ज सक्कलले मन्तव्य राखेका थिए । कार्यक्रममा बिनु लिम्बू र पवित्रा लिम्बूले पनि गीत र मन्तव्य प्रस्तुत गरेका थिए । कार्यक्रमका अतिथि विरही, सुमन, सक्कल, याम, रनध्वज, विद्यालयका प्रधानाध्यापक कमल लिम्बूलाई हेल्लोक गाउँ समिति, हेल्लोक समाज परिवर्तन युवा क्लब, राष्ट्रिय लिम्बुवान संस्कृति तथा वातावरण संरक्षण मञ्च र स्थानीय जनताले अभिनन्दन गरेका थिए । उक्त कार्यक्रमको अध्यक्षता जिल्ला जनसरकार प्रमुख प्रकाशले गरेका थिए भने विजय लिम्बूले सञ्चालन र नरपति पौडेलले स्वागत भाषण गरेका थिए । हेल्लोकका सातजना सहिद परिवारका तर्फबाट दिलबहादुर हेल्लोकलाई अतिथि बनाइएको थियो ।

वैज्ञानिक समाजवाद ...

सङ्घ क्रान्तिकारीको नयाँ पूर्ण बैठकमा प्रमुख अतिथिका रूपमा उपस्थित नेता सुदर्शनले वैज्ञानिक समाजवादी व्यवस्था नै जनताको उत्तम व्यवस्था भएको बताए । उनले भने, ‘जनताको व्यवस्था स्थापना गर्नका लागि वस्तुगत आधार तयार हुँदै गएको छ ।’ नेता सुदर्शनले यो अवस्थामा क्रान्तिकारीहरूको आत्मगत स्थिति तयार हुनुपर्ने धारणा व्यक्त गरे । आफ्नो पार्टीले अघि सारेको एकीकृत जनक्रान्तिको कार्यदिशा कार्यन्वयन गर्ने विषयमा महिलाहरूको भूमिका महत्वपूर्ण हुने सुदर्शनको भनाइ छ ।

सङ्घकी अध्यक्ष बन्धु चन्दले बैठकमा समसामयिक प्रस्तावहरू प्रस्तुत गरेकी थिइन् । बैठकमा नेकपाका पीबीएम रहेका जवस इन्चार्ज जीवन्त, केन्द्रीय सदस्यहरू आधार, असललगायतको उपस्थिति थियो । बैठकले महिला हिंसाविरुद्ध चार महिना सङ्घर्ष गर्ने, सङ्गठन सुदृढ तथा विस्तार अभियान सञ्चालन गर्ने, ८ मार्च केन्द्रीय कार्यक्रम गरी भव्यताका साथ सम्पन्न गर्ने, महिलासम्बन्धी दिवसहरू मनाउने, सङ्गठनको प्रशिक्षण सञ्चालन गर्ने र देशव्यापी अन्तरक्रिया गर्ने निर्णय गरेको छ ।

यसैबीच, अखिल नेपाल महिला सङ्घ क्रान्तिकारी काठमाडौँको दसौँ जिल्ला सम्मेलन सम्पन्न भएको छ । सम्मेलनमा सङ्गठनकी अध्यक्ष बन्धु चन्द, नेकपाका केन्द्रीय सदस्य आजाद, सङ्गठनकी महासचिव धीरेन्द्रा उपाध्याय, उपत्यका ब्युरो संयोजक राजकुमारी शाहीलगायत केन्द्रीय सदस्य र जवस मोर्चाका प्रतिनिधि उपस्थित थिए । सम्मेलनले गौरा धामीको अध्यक्षतामा २५ सदस्यीय जिल्ला समिति चयन गरेको छ । यसैगरी भक्तपुरको दोस्रो जिल्ला सम्मेलन मङ्सिर २९ गते सम्पन्न भएको छ । सम्मेलनले बिन्दु कार्कीको अध्यक्षतामा १५ सदस्यीय जिल्ला समिति चयन गरेको छ ।

गिरफ्तार पत्रकार रिहा

■ रातो खबर संवाददाता/काठमाडौँ
अनलाइनमा प्रकाशित समाचारको विषयलाई लिएर पक्राउ गरिएका पोस्टपाटी डटकमका सम्पादक गोपाल चन्द धरोटीमा रिहा भएका छन् । काठमाडौँ जिल्ला अदालतका न्यायाधीश बाबुकाजी बानियाँको इजलासले सम्पादक चन्दलाई गत शुक्रबार १० हजार धरोटीमा रिहा गर्न आदेश दिएको हो । अदालतको आदेशपछि उनी धरोटी बुझाएर रिहा भएका छन् । सम्पादक चन्दलाई गलत समाचार लेखेको भन्दै मङ्सिर ११ गते प्रहरीले पक्राउ गरी विद्युतीय कारोबार ऐनअन्तर्गत मुद्दा चलाएको थियो । पत्रकार चन्दका तर्फबाट वरिष्ठ अधिवक्ता एकराज भण्डारी, अधिवक्ता कपिलचन्द्र पोखरेल र खिमामन्द अधिकारीले बहस गरेका थिए । रिहा भएपछि सम्पादक चन्दलाई क्रान्तिकारी पत्रकार सङ्गठनका महासचिव हिम बिष्ट र केन्द्रीय सदस्य सागर लामाले स्वागत गरेका थिए ।

मधेसी राष्ट्रिय मुक्ति मोर्चा भ्रापामा नयाँ नेतृत्व

भ्रपा : नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी निकट मधेसी राष्ट्रिय मुक्ति मोर्चा (क्रान्तिकारी) को भ्रपा जिल्ला भेला सम्पन्न भएको छ । मङ्गलबार आयोजित जिल्ला भेलाको मनोज ताजपुरियाको अध्यक्षतामा ११ सदस्यीय जिल्ला समिति गठन गरेको छ ।

भेलामा मोर्चाका केन्द्रीय अध्यक्ष एवम् पार्टीका केन्द्रीय सदस्य देवनारायण शाह, नेकपा भ्रपा जिल्ला इन्चार्ज सौगातलगायतको उपस्थिति थियो । मोर्चाका अध्यक्ष शाहले एकीकृत जनक्रान्तिको माध्यमद्वारा स्थापित गरिने वैज्ञानिक समाजवादी सत्ताले मात्र मधेसीको मुक्ति सम्भव हुने बताए । त्यसका लागि मधेसीहरू क्रान्तिमा सहभागी हुन ढिला गर्न नहुने उनले बताए ।

भेलामा भ्रपा इन्चार्ज सौगातले मधेसी जनताको मुक्तिका लागि विभिन्न समयमा आन्दोलनहरू भए पनि विगतका नेताहरूले धोका दिएकाले त्यो सफल नभएको र वैज्ञानिक समाजवादी सत्ताले मधेसी जनताको अधिकार स्थापित गराउने बताए । भेलाको अध्यक्षता चमनलाल माझीले गरेका थिए भने सञ्चालन कुमार मैनालीले गरेका थिए ।

प्रहरी हस्तक्षेपविरुद्ध ...

गरिएका नेकपाका नेता-कार्यकर्तालाई नछोडे जिल्ला प्रहरी कार्यालय धेराउ गर्ने चेतावनी दिएपछि प्रहरी उनीहरूलाई रिहा गर्न बाध्य भएको थियो । प्रहरीले कार्यक्रममा प्रयोग गरिएको फन्डा र ब्यानर च्यात्न खोजेपछि केही समय वातावरण तनावपूर्ण बनेको थियो । नेकपाका कार्यकर्ता र कार्यक्रमका सहभागीले सरकार र प्रहरीविरुद्ध चर्का नारा लगाएका थिए ।

ऊर्जामन्त्री वर्षमान पुनको आदेशमा आफ्नो कार्यक्रममाथि प्रहरीले हस्तक्षेप गरेको नेकपाले जनाएको छ । कार्यक्रमस्थलमा पुगेका प्रहरीले माथिको आदेश भन्दै कार्यक्रममा हस्तक्षेप गरेका थिए ।

ADMISSION OPEN

MBS Master of Business Studies

BCA Bachelor of Computer Application

BBS Bachelor of Business Studies

BA Bachelor of Arts (Sociology/Mass Communication/Major English)

BSW Bachelor of Social Work

RELIANCE COLLEGE
(Affiliated to T.U.)
Saraswotnagar, Chabahil, Kathmandu
Phone: 4812445, 4822336

नेपाल आयल निगम लिमिटेडको खाना पकाउने ग्यास (एलपी ग्यास) प्रयोगकर्ताहरूलाई सुरक्षा सम्बन्धी अति आवश्यक जानकारी

एल.पी. ग्यास अत्यन्तै प्रज्वलनशील पेट्रोलियम पदार्थ भएकोले यसको पर्याप्त सतर्कता र सावधानी अपनाउनु जरुरी हुन्छ । यसैले खाना पकाउने ग्यासको चुहावटले दुर्घटनाबाट बच्न देहायका कुरामा विशेष ध्यान पुर्‍याउन सम्पूर्ण उपभोक्ता वर्गमा नेपाल आयल निगम अनुरोध गर्दछ ।

दुर्घटनाबाट बच्न ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

१. सिलिण्डर ल्याउँदा लैजाँदा नगुडाऔँ । भान्सामा सिलिण्डर सँधै ठाडो राखी प्रयोग गरौँ । सुताएर, घोप्ट्याएर प्रयोग नगरौँ ।
२. रेगुलेटर, रबर पाइप, चुलोजस्ता उपकरणहरू गुणस्तर भएको मात्र प्रयोग गरौँ । साथै हरेक दुई वर्षमा ग्यासको पाइप फेरौँ । खाना पकाउँदा सँधै भ्यालढोका खुला राखौँ र सुतीको कपडा लाएर मात्र खाना पकाउने गरौँ ।
३. काम सकेपछि सँधै रेगुलेटर बन्द गर्न नबिसौँ ।

ग्यास चुहावट भएमा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

१. खाना पकाउने स्थानमा एल.पी.ग्यासको तिखो गन्त्र आइरहेको छ भने ग्यास चुहिँएको छ भन्ने बुझ्नुपर्दछ । ग्यास लिग भएमा पहिले रेगुलेटरको र पछि चुलोको नव बन्द गरौँ ।
२. ग्यास हावाभन्दा गह्रौँ हुने भएकोले तल भुईँमा बस्छ त्यस्तो अवस्थामा भ्यालढोका सबै खुला गरौँ र आगोको भिक्का निस्कने वस्तुहरू जस्तै ग्यास चुलो, सलाई, लाइट, धुप आदि नबालौँ । साथै बिजुलीबत्तीलगायत कुनैपनि वस्तु नचलाऔँ ।
३. ग्यास लिग भइरहेमा सिलिण्डरबाट रेगुलेटर छुटाई भल्वमा सेफ्टी क्याप लगाएर घरबाहिर खुला ठाउँमा राखौँ । र छिटो भन्दा छिटो नजिकको ग्यास विक्रेता वा सम्बन्धित ग्यास उद्योगलाई खबर गरौँ ।

सचेत र सावधान हुनु नै सुरक्षित हुनु हो ।

नेपाल आयल निगम लिमिटेड
केन्द्रीय कार्यालय, बबरमहल
फोन : ४२६२९७०, ४२६३४८५

उपभोक्ताको हितमा
नेपाल आयल निगम लिमिटेड

नियमित

भापा विद्रोह र सुखानी हत्याकाण्ड

अशोक सुवेदी

२०२६ साल फागुन २१ गतेको मध्यरातको सुनसान समय । ऐतिहासिक भापा विद्रोहका क्रान्तिकारी योद्धाहरू : पूर्व कोसी प्रान्तीय कमिटीको भापा जिल्लाकै ४५ वर्ष काटिसकेका बौद्धिक योद्धा रामनाथ दाहाल, गरामुनिका जुभुन युवा नेता नेत्र घिमिरे, भर्खर एसएलसी उत्तीर्ण गरेका भर्भराउँदा क्रान्तिकारी युवा कृष्ण कुइँकेल र नारायण श्रेष्ठ अनि तत्कालीन सरकारमा पीडीओ (सरकारी अधिकृत) भइसकेका आदिवासी समुदायका भरपर्वा नेता तथा राजवंशी समुदायका विश्वासपात्र वीरेन राजवंशीलाई निरङ्कुश पञ्चायती सरकारले भापा जेलबाट इलाम जेल सार्ने बहानामा जिपमा राख्यो र भापाबाट इलामतिर छुट्ट्यायो । जिप गुड्ने ठाउँसम्म जिपमा लगियो र भापा-इलामको सिमानानिर्णय गर्ने सुखानीको जङ्गलमा पुर्‍याएर ओरालियो । हतकडी लगाइएका र आँखामा पट्टी बाँधिएका भापा विद्रोहका नेताहरूलाई जङ्गलको अलि भित्रसम्म लगेर लाम लगाउँदै आत्मसमर्पणका लागि प्रस्ताव गरियो । ऊभन्दा ऊ कुनै पनि योद्धाले आत्मसमर्पण गर्नु त परे जाओसु, तिनको योजनामुताबिक विद्रोहमा सामेल भएकोमा पश्चाताप र प्रायश्चित्तसमेत गरेनन्, बरु उनीहरूले गर्वसाथ भने- निरङ्कुश पञ्चायती व्यवस्था मुर्दावाद, राजतन्त्र मुर्दावाद, नयाँ जनवादी क्रान्ति जिन्दावाद, मालेमावाद जिन्दावाद, चिनियाँ सर्वहारा सांस्कृतिक क्रान्ति जिन्दावाद, नक्सलबाडी क्रान्ति अमर रहेसु, वर्गशत्रु सखाप अभियान सफल पारौं, नेपाली क्रान्ति जिन्दावाद...! जीवनको भिक मान्ने आस गरेर बसेका पञ्चायती शासकका मतिपारहरू क्रान्तिकारीले लगाएको गगनभेदी नाराबाट अन्तलिए ।

त्यसपछि विद्रोहको राप र तापले परिन्दै गएका पञ्च शासकहरूले तिनका मतिपारहरूलाई आदेश दिए- डाँकासँग दोहोरो भिडन्त भन्दै पाँचैजनालाई एक चिहान बनाइदेऊ...! क्रान्तिकारी योद्धाहरू अन्तिम समयसम्म पनि गलेनन् बरु गौरवशाली मृत्यु स्वीकार्न राजी भए । भापा र इलामका बीचको घना जङ्गलको रातको सन्नाटा चिदै आततायीहरूले क्रान्तिकारी योद्धाहरूको शरीरका विभिन्न टाउंमा गोली दागे । ठुलै लावा ती महान् योद्धाहरूले फेरे नारा लगाए- मालेमावाद जिन्दावाद, नयाँ जनवादी क्रान्ति लालसलाम, वर्गशत्रु खतम पारौं...! नारा लगाउँदै उनीहरूले त्यो घोर सन्नाटालाई चिरे र बिदा भए ।

हो, नेपालको समग्र राजनीतिक आन्दोलन मात्र नभएर कम्युनिस्ट आन्दोलनकै पहिलो सशस्त्र विद्रोहका क्रान्तिकारी योद्धाहरूको यही विद्रोह र बलिदानको गाथा हो भापा विद्रोह र भापा विद्रोहका तिने महान् योद्धाहरूको कायरतापूर्ण हत्याकाण्ड हो सुखानी हत्याकाण्ड ।

इतिहासमा कयौं यस्ता घटना हुन्छन् जुन अगुवाहरूको वेदमानीका कारण अलपत्र वा बेवारिस हुन्छन् र त्यसको ऐतिहासिक महत्त्वको कार्यभार अरु कसैले लिनुपर्ने हुन्छ । नेपालमा दुरुस्ते नभए पनि केही मिल्नुजुला दुईवटा यस्ता घटना भएका छन् : पहिलो, २०२२ सालमा भएको ऐतिहासिक भापा विद्रोह र दोस्रो, २०५२ सालबाट आरम्भ भएर करिब ११ वर्षसम्म सञ्चालनमा रहेको महान् जनयुद्ध । यति बेला

यो दुवै विद्रोह अभिभावकविहीन बने र राजनीतिमा तेश्रो पुस्ता भन्ने मिल्ने स्तरबाट यसको स्वामित्व ग्रहण गर्ने र निरन्तरता दिने काम भइरहेको छ । महासचिव विलवको नेतृत्वमा नेकपाले एकीकृत जनक्रान्तिको कार्यदिशाका माध्यमबाट ती अधुरा क्रान्तिहरूलाई सफल बनाउने अभियान थालेको छ र तीव्रतामा अघि बढाएको छ ।

राजनीतिक तरङ्गका हिसाबले यो दुवै राजनीतिक आन्दोलन/सन्दर्भले पृथक महत्त्व राख्छन् । पहिलो घटना अर्थात् भापा विद्रोह एउटा क्षेत्रीय स्तरको पार्टीको पनि जिल्ला समितिले सञ्चालन गरेको थियो भने दोस्रो घटना अर्थात् जनयुद्ध राष्ट्रिय स्तरको सिङ्गो पार्टीले । नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनको इतिहासमा पहिलो घटना अर्थात् भापा विद्रोह वर्गसङ्घर्षको पहिलो र सङ्घटित विद्रोहको उदात्त थियो तर यसका सञ्चालकहरूको अपरिपक्वता, विक्रमव्यवस्थापकता र आलोचकचोपनका कारण उपलब्धि कम र क्षति बढी भएर टुंगियो तर त्यसको तरंग भने आजसम्म पनि जारी छ । अफ भनौं यसका सञ्चालक वा अगुवाहरू नै आफैले सञ्चालन गरेको विद्रोहबाट विमुक्त भए र कालान्तरमा आफैले आरम्भ गरेको विद्रोहलाई 'उग्र वामपन्थी भड्काव' देखे स्थानसम्म पुगे संशोधनवादमा चुर्लुम चुबे । त्यस विद्रोहको स्वामित्व ग्रहण गर्न पनि लज्जाबोध गरिरहेका छन् हिजोका नायकहरू । भापा विद्रोहका नायकहरूमध्येका एकजना सीपी मैनाली अन्तर्गत 'दिँदै भन्छु, 'हामी कमरेड माओद्वारा सञ्चालित चिनियाँ क्रान्ति र विशेषतः सर्वहारा सांस्कृतिक क्रान्तिबाट प्रेरित थियौं । यता हाम्रो नजिकै भारतको नक्सलबाडीमा कमरेड चारु मजुमदारले सशस्त्र विद्रोह आरम्भ गर्नुभएको थियो । हामी यिनै दूला दुई क्रान्तिकृत प्रभावित भयौं ।'

मैनालीका अनुसार भापा विद्रोह गल्ती नै थियो भनेर आजसम्म पार्टीगत रूपमा र माइन्टुट नै गरेर निष्कर्ष निकालिएको भए पनि तत्कालीन एमाले समूहले त्यसको स्वामित्व ग्रहण नगर्ने निष्कर्ष निकालिसकेको छ । सीपीले प्रकारान्तरले त्यो विद्रोहलाई 'उग्र वामपन्थी भड्काव' का रूपमा चित्रण र प्रमाणित गर्ने प्रयास पनि गरे ।

पछिल्लो ऐतिहासिक राजनीतिक घटनाक्रम अर्थात् जनयुद्ध विश्वमै कम्युनिस्ट आन्दोलनले धक्का खाइरहेको समयमा हिमालयको देशबाट मालेमावादीहरूबाट आरम्भ भएको वसन्ते गर्जन थियो । राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय परिस्थिति अनुकूल बनाउँदै गरिएको यस राजनीतिक घटनाक्रममा हजारौं योद्धा र नागरिकको बलिदान भयो र केही आंशिक राजनीतिक परिवर्तन पनि भयो तर त्याग, शौर्य, बलिदान र अपेक्षाअनुसारको रूपान्तरण नभईकनै मुख्य नेतृत्व पुच्छर लुकाएर दुस्मन क्याम्पतिर भाग्यो । प्रकारान्तरले दुवै राजनीतिक विद्रोहहरू असफलतामा टुंगिए । फलस्वरूप नयाँ जनवादी क्रान्ति हुँदै वैज्ञानिक समाजवाद स्थापना गरेर साम्यवाद स्थापनाको बाटोमा लाग्ने महान् उद्देश्यसाथ आरम्भ गरिएका ती विद्रोहहरू षड्यन्त्रपूर्वक समाप्त पारिएपछि वैज्ञानिक समाजवादी शासन व्यवस्था स्थापना हुनुपर्ने ठाउँमा आज दलाल पुँजीवाद स्थापना हुन पुगेको छ । मुलुकमा राजनीतिक प्रतिक्रान्तिसँगै सांस्कृतिक प्रतिक्रान्ति भएको छ ।

राजनीतिक रूपमा दुवै विद्रोहको महत्त्व कम छैन । दोस्रो विद्रोह अर्थात् जनयुद्धको जग पहिलो विद्रोह अर्थात् भापा विद्रोह नै थियो । पहिलो विद्रोहको प्रभाव भने चिनियाँ भूमिमा कमरेड माओ त्सेतुङले आरम्भ गर्नुभएको महान् सर्वहारा सांस्कृतिक क्रान्ति र भारतको नक्सलबाडीमा कमरेड चारु मजुमदारले आरम्भ गर्नुभएको सशस्त्र विद्रोह थिए । मूल नेतृत्वले भापा विद्रोह, त्यसको तरङ्ग र प्रभावलाई बेवारिसे बनाइदियो अर्थात् भापा विद्रोहको अवस्था एउटी कुमारी अमाले अवैध यौनसम्बन्धबाट रहेको गर्भलाई लोकतान्त्रिक डरले सिस्नोको भाडमा फालिदिएभै फालिदियो र दोस्रो विद्रोहको मूल नेतृत्व साह्रै नेता, कार्यकर्ता, सहिद परिवार, बेपत्ता योद्धा, तिनका आफन्त, घाइते अपाङ्ग र जनता सबैको आशामा तुसारापात गर्दै वर्गयुद्धको बाटोबाट कथित शान्तिको बाटोमा कुलेलम ठोक्यो । सकारात्मक घटनाबाट विकसित नकारात्मक परिणतिको गर्भबाट फेरे अर्को जनविद्रोहको विकास र अभ्यास भइरहेको छ एकीकृत जनक्रान्ति । आज फेरे क्रान्तिकारी कम्युनिस्टहरू भापा विद्रोहका सहिदहरू र जनयुद्धका सहिदहरूको चिहान खेतलेर नयाँ विद्रोह अघि बढाइरहेका छन् । यही सिलसिलामा हामी यतिबेला चिहानबाट सुखानी हत्याकाण्डका महान् सहिदहरू रामनाथ दाहाल, नेत्र घिमिरे, वीरेन राजवंशी, कृष्ण कुइँकेल र नारायण श्रेष्ठका हड्डीहरू खोतलिरहेका छौं । यतिबेला भापा विद्रोहका अगुवाहरूले होइन, भापा विद्रोहका यिनै महान् सहिदहरूको गौरवशाली बलिदानले बोकिरहेको छ त्यो महान् विद्रोहको गौरवशाली इतिहास । भापा विद्रोह नेपालको क्रान्तिकारी कम्युनिस्ट आन्दोलनको इतिहासमा लालअक्षरमा अङ्कित छ र रहिरहनेछ ।

नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी स्थापनाको एक दशक नपुग्दै २०१० को दशकको आरम्भमै तत्कालीन नेता मनमोहन अधिकारीले राजतन्त्र स्वीकार्नु भनेर राजा त्रिभुवनलाई विन्तीपत्र हालेपछि नेकपामा गद्दारीको कालो इतिहास आरम्भ भयो । सोही दशकको उत्तरार्द्धमा नेकपाका तत्कालीन मुख्य नेतृत्व केशरजङ्ग रायमाझीले सिङ्गो नेकपालाई दरबारमा बुझाएर दलाली र गद्दारीको अर्को महापतनको बाटो रोजे । त्यसपछि नेकपामा विभाजनको शृङ्खला सुरु भयो । वर्तमानको सरकारी नेकपा अर्थात् इतिहासको भ्रमाली समूहका नामले परिचित माले, कोअर्डिनेसन कमिटी र त्यसअघिको पूर्वकोसी प्रान्तीय कमिटी पनि त्यही विभाजनको एउटा सानो भुङ्ग थियो । भापा विद्रोह पूर्वकोसी प्रान्तीय कमिटीको भापा जिल्ला समितिको नेतृत्वमा भएको थियो ।

दुर्घटनामा परी ज्यान गुमाउनेप्रति नेकपाद्वारा दुःख व्यक्त

नुवाकोट : नुवाकोट जिल्ला, दुपचेखर गाउँपालिका, वडा नं १, घ्याङफेदीमा मिनीट्रक दुर्घटनामा परी ज्यान गुमाउनेहरूप्रति नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी पश्चिमताम्सालिङ ब्युरोले दुःख व्यक्त गरेको छ । नेकपा पश्चिमताम्सालिङ ब्युरो इन्चार्ज आधारले मङ्गलबार प्रेसविज्ञापित प्रकाशित गर्दै दुःख व्यक्त गरेका हुन् । उक्त दुर्घटनामा परी नेकपाका नेता-कार्यकर्ता रिबल तामाङ, मङ्गले तामाङ, कृष्ण तामाङ, छोडसोनाम तामाङ, सुकराम तामाङसहित सर्वसाधारणको ठूलो सङ्ख्यामा मृत्यु भएको घटनाप्रति नेता आधारले गहिरो दुःख प्रकट गर्दै शोककुल परिवारमा गहिरो समवेदना व्यक्त गरेका छन् । उनले घाइतेहरूको शीघ्र-स्वास्थ्यलाभको कामना पनि गरेका छन् । उनले राज्यको गलत नीतिका कारण जनताले अनेक दुःख भोगिरहेको उल्लेख गरेका छन् । दलाल सत्ताद्वारा पालितपोषित ठेकेदारहरूले अधिकांश ग्रामीण भेगका डाँडाकाँडामा डोजरआतङ्क मच्चाउँदै बनाएको कच्ची बाटोका कारण अकारणमै ज्यान गुमाउनुपरिरहेको पनि उनले बताएका छन् । विज्ञापितमा उल्लेख छ, 'पैसा कमाउने होडमा ठेकेदारहरूसित स्थानीय जनप्रतिनिधिहरू पनि निर्लिप्त रहेको कुरामा कुनै शङ्का छैन । तसर्थ ग्रामीण भूभागमा रहेका बाटाहरूको स्तरोन्नति गर्न, त्यसक्रममा मृत्यु भएका नागरिकको परिवारलाई उचित क्षतिपूर्ति दिन तथा घाइतेहरूको उपचारमा गम्भीर हुन हामी यसै प्रेसविज्ञापितमाफत सम्बन्धित पक्षलाई विशेष आग्रह गर्दछौं ।'

यसैबीच, नेकपा नुवाकोटका सेक्रेटरी बिन्तोसले पनि प्रेसविज्ञापित जारी गर्दै मृतकहरूप्रति श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दै मृतक परिवारलाई राहत उपलब्ध गराउन माग गरेका छन् ।

छिटो, छरितो, भरपर्दो, सरल

सस्तो दरमा इन्क्यूबेण्ट, पार्सल तथा कार्गो नेपालको हरेक ठाउँमा पठाउनु परेमा यती एअरलाइन्समा सम्पर्क गर्नुहोला ।

सम्पर्क: ०१ ८८८६९५०, ०१ ८८६५८८८ Ext. १०८, ११८

Yeti Airlines operates 7 Jetstream-41 advanced turbo prop aircrafts catering to widest network sectors every day.

Yeti Airlines Domesic Pvt. Ltd. Corporate Office: Tilganga, Kathmandu, Tel: 4465888 Fax: 4465115 Reservations: 4464878 (Hunring Line), Kathmandu Airport: 4493901 Email: reservations@yetiairlines.com
Bharatpur: 021-4552323+Bharatpur 021-5366123+Rumjatar 029-975220+Patanpur 061-520047+Bharatpur 066-22320+Pakhar 061-464888+Bharatpur 071-527527+Nepalgunj 081-526556+Dhangad 091-520004
For any service suggestions, call 977-1-4465888 (Ext. 621) or email us at feedback@yetiairlines.com

Khutruke Saving Account

It's really easy.
What are you waiting for ?

Saving for tomorrow start today.

Open a Prabhu Khutruke Saving Account for your child and witness the growth of your child with an understanding of their financial responsibility.

- Interest calculation on daily basis.
- Quarterly interest payment
- Minimum Balance Rs. 1000/-

prabhu BANK
विश्वास छर्दैन, विश्वास जित्दैन, अघि बढ्दैन

Prabhu Building, Babarmahal, Post Box no.: 19441 Toll Free No.: 16600107777
Phone: +977 1 4788500, Fax: +977 1 4780588 www.prabhubank.com
E-mail: info@prabhubank.com Swift Code: PRVUNPKA

साल्ट ट्रेडिङ कर्पोरेशन लिमिटेड द्वारा प्रवर्द्धित **सिटी ग्याँस**

तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

ISI स्ट्याण्डर्डको मित्र बाहिरे रवर कोट नै बीचमा रिटलको जाली भएको ३ तहको होजपाउप उच्च गुणस्तरको रेगुलेटर पूरा प्रयोग गर्न न सकिने प्लाष्टिक रिल भएको रिप्लेण्डर कम्प्युटर प्रविधिबाट वकने प्लाष्ट. तौलमा सौटै आना दवाक हुनुहुनेछ

नेट्रो काठमाडौं ग्याँस इन्डस्ट्रिज लिमिटेड
अनु सल्लु सल्लु
सुदूर पश्चिम प्रदेश, नेपाल
सुदूर पश्चिम, काठमाडौं नं. १०८/०७१/७२
सुदूर पश्चिम, काठमाडौं नं. १०८/०७१/७२
सुदूर पश्चिम, काठमाडौं नं. १०८/०७१/७२

साल्ट ट्रेडिङ समूहका उत्कृष्ट खाद्य बस्तुहरू

MARUTI **नेपालको नं. १**

हामी बनाउँदैछौं नेपाललाई...

अग्रत उच्चत गुणस्तरमा खसाल्ने अग्रत
सुदूरत प्रविधिम
अग्रतानुत अग्रत
अनुभवत
सुदूरत प्रविधिम
अग्रतानुत अग्रत
अनुभवत

NSISO 9001: 2015
अग्रत खसाल्ने
अग्रतानुत अग्रत

Web: www.maruticements.com | f /maruticements